

सम्मानित अजयमेरु गाउँसभा अध्यक्ष श्री उमेश प्रसाद भट्टले अजयमेरु गाउँसभाको १७ औं अधिवेशनको पहिलो बैठकमा गर्नुभएको सम्बोधनः

आ व २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम

स्थानीय सरकार

अजयमेरु गाउँपालिका

२०८२ जेठ ३० गते

सम्मानित गाउँसभाका सदस्यहरु,

आज यस सभाको बैठक लाई सम्बोधन गरी रहदा मैले आफूलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। मुलुकमा संघीय शासन प्रणाली र लोकतन्त्र प्राप्तीको अग्रगामी रूपान्तरणका लागि भएका ऐतिहासिक संघर्ष र जन आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन गुमाउनु हुने ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु। घाईते तथा वेपत्ता नागरिक लगायत आन्दोलनमा सहयोग एवं योगदान पुगाउनु हुने व्यक्तित्वहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु। साथै गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेतृत्व गर्नुहुने एवं सम्पूर्ण देश भक्त नागरिकहरुले राष्ट्र निर्माणमा पुगाएको योगदानलाई स्मरण गर्न चाहन्छु।

गाउँपालिका वासी लाई आफ्नो ईतिहास र स्वाभिमान, संघर्ष, परिवर्तन र उपलब्धी प्रति गौरव बोध गराउन नागरिकमा सरकार प्रति थप भरोसा जगाउन, गाउँपालिकामा आर्थिक गतिशिलता बढाउन, कानून परिपालनामा शून्य सहनशिलता कायम गर्दै विधिको शासन कायम गर्ने दिशामा सेवा प्रवाहलाई डोर्याउन अजयमेरु गाउँपालिका सरकार कृत्याशिल छ। साथै निर्वाचनका समयमा गरिएका प्रतिवद्धता र प्राथमिकतालाई आत्मसाथ गरी गाउँपालिकाको आर्थिक एवं सामाजिक रूपान्तरण गरी सामाजिक न्याय स्थापनामा अजयमेरु गाउँपालिका कटिबद्ध रहेको छ।

सम्मानित गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

आ व २०८१।०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समिक्षा सहित केहि महत्वपूर्ण पहल संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछु।

कृषि विकास शाखा तर्फ

१. सरदकालीन आलुको बिउ ५०% अनुदानमा ३३८ क्विन्टल आलुको बिउ १३५० कृषकलाई वितरण गरी व्यवसायिक आलु खेती प्रवर्धन गरियो।
२. कृषि पशुपंछी तथा सेवाकेन्द्र बाट नियमित सेवा संचालन।
३. एक पालिका एक नमुना नगदेबालिमाफत १०वटा साना सिंचाई कार्यक्रम मार्फत पकेट क्षेत्रको निर्माण गरियो।

४. प्रत्येक वडामा मागमा आधारित कार्यक्रम अन्तर्गत मौरी, पोखरी, पोलिहाउस निर्माण, विउ वितरण कार्यक्रम संचालन गरिएको,
५. फौजी किरा नियन्त्रण तथा रोकथामको लागि आवश्यक कदम चालिएको छ ।
६. उत्पादनमा आधारीत प्याज खेतीमा ६ बटै वडामा २१६ रोपनीमा ६७ जनाकृषक लाई अनुदान वितरण साथै समुह ९ थप दर्ता गरीयो ।
७. केरा पकेट क्षेत्र बिस्तार १४० रोपनीमा विस्तार हुने तयारीमा रहेको छ ।
८. कृषि एम्बुलेन्स सेवा निरन्तर संचालनमा आएको छ ।
९. कृषि पशु तथा मत्स्य तथ्याङ्क संकलन कार्यको निरन्तरता दिईएकोछ ।

पशु विकास शाखा तर्फ

१. गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा १४००० बाखालाई P.P.R. खोप, ५००० खोरेत विरुद्धको खोप तथा ३०९ वटा घरपालुवा तथा सामुदायिक कुकुरहरूलाई रेविज विरुद्धको खोप लगाइएको छ ।
२. वडा नं ४ मा एकपटक पशुसेवा घुम्तीशिवीर सञ्चालन गरी १३३५ पशुपछीको उपचार गरिएको छ ।
३. वडा नं. ५ मा भैसी पकेट कार्यक्रम अन्तर्गत समुहमा कृषकहरूको लागत साझेदारीमा १० वटा भैसी गोठ निर्माण गरिएको छ ।
४. प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि पशु सेवा तालिम केन्द्र धनगढी तथा ग्रामिण उद्यम विकास आयोजना कार्यालय डडेल्धुरामा पशुपालन सम्बन्धी तालिममा सहभागी गराइएको छ ।
५. कृषकहरूलाई व्यवसायिक पशुपालन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न पशुसेवा तालिम केन्द्र धनगढी कैलालीमा कुखुरा पालन, गाईभैसी पालन तथा अन्य पशुपालन सम्बन्धी तालिम प्रदान गराइएको,
६. ८८३१ पशु पन्छीको प्राथमिक उपचार तथा १८९८ परिजीवी नियन्त्रण विरुद्धको उपचार कार्य गरिएको छ ।
७. समूह, समिति तथा कृषकहरूलाई हिउँदै जै घाँसको विरुवा वितरण गरिएको छ ।
८. यसै आ.व. अ.गा.पा. वडा नं. ३ अन्तर्गत सञ्चालित पशु सेवा ईकाइबाट गाईभैसीमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।
९. भेटनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञकेन्द्र डडेल्धुराद्वारा अ.गा.पा. ३ बृहत्तर भैसीपालन कार्यक्रम अन्तर्गत १५ वटा गोठ निर्माण गरिएका छन ।
१०. भेटनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञकेन्द्र डडेल्धुराद्वारा स्थानीय कुखुरा प्रबर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत अ.गा.पा. वडा नं. ४ मा ३ ओटा कुखुरा खोर तथा ४०० गोटा कुखुरा चल्ला वितरण गरिएको छ ।
११. व्यवसायिक कुखुरा फर्म तथा पशु बस्तुहरूमा लागेको रोगको पहिचान गर्न कुखुरा तथा पशु पन्छीको नमूना संकलन गरि भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र मार्फत नमूना परीक्षणका लागि पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाला धनगढीमा नमूना पठाईएको छ ।
१२. एकिकृत रुपमा कृषि तथा पशु सेवा सञ्चालन गर्नका लागि भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भई सेवा सुचारु गरिएको छ ।

१३. वडा नं ५ लेटममा बिगत लामो समय देखी बर्षायाममा देखिने बाखामा लाग्ने रोग पहिचानको लागी रोगी बाखाको स्वाव संकलन गरी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला धनगढीमा पहिचान गराई उपचार गरीएको छ ।

शिक्षा शाखा:

१. कक्षा (१-८) का विद्यार्थीहरूका लागि स्थानीय पाठ्यपुस्तक हाम्रो अजयमेरु परिमार्जन गरि निःशुल्क रुपमा सबै विद्यार्थीको हातमा समयमै पुर्याइएकोछ ।
२. श्री दुर्गास्थान आधारभूत विद्यालय अजयमेरु ३ गुन्पालमा सूचना प्रविधि सहितको पुस्तकालय व्यवस्थापन कार्य सम्पन्न भएको छ ।
३. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि निःशुल्क सेनेटरी प्याड वितरण गरिएको छ ।
४. बाल विकास देखि ५ कक्षा सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि दिवाखाजा कार्यक्रम संचालन गरिएको छ साथै जिवन रक्षा केन्द्रसँग सहकार्य गरि श्री अजयमेरु आधारभूत विद्यालय र श्री समैजी प्राविमा दिवाखाजा व्यवस्थापनमा गरिदै आएकोछ ।
५. १-५ मा अध्ययनरत छात्रा, दलित छात्र र अपाङ्गहरूका लागि छात्रवृत्ति जलगायतकाकार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन् र विपन्न लक्षित छात्रवृत्तीका लागि बैंक खाता मार्फत विद्यार्थीको खातामा नै छात्रवृत्ती प्रदान गरिएकोछ ।
६. दश बर्षे गाउँ शिक्षा योजना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको र प्र.अ. बैठक तथा शिक्षा समिति बैठक नियमित सञ्चालन गरिएको छ ।
७. गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्थाको जानकारीका लागि शैक्षिक बुलेटिन प्रकाशन गरिएको छ । साथैशैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरी निःशुल्क वितरण गरिएको छ ।
८. शिक्षक सख्या कम भएका र विषयगत दरबन्दी कम भएका विद्यालयहरूमा स्वयंसेवक शिक्षकको निरन्तरतादिइएको छ ।
९. ५ जना चिकित्सा शिक्षा अध्ययनरत अजयमेरु गाउँपालिका भित्रका विद्यार्थीहरूलाई MBBSअध्ययन छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको छ ।
१०. आधारभूत तहउत्तीर्ण परीक्षा र विद्यालय स्तरीय परीक्षा सञ्चालनमारुपताका गरिएको छ ।
११. २ वटा विद्यालयमा घेरबार तथा २ विद्यालयमा कक्षाकोठा भवन निर्माण र १ विद्यालयमा सूचना प्रविधि ल्याव स्थापना कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
१२. विद्यालय स्तरीय बालक्लब गठन पश्चात गाउँपालिका स्तरीय बालसञ्जाल गठन कार्य सम्पन्न गरिएको छ
१३. विद्यालयमा सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ (ReAL Plan) योजना सम्बन्धीका क्रियाकलाप सम्पन्न गर्नका लागि विद्यालयहरूका सूचना प्रविधि हस्तान्तरण कार्य गरिएकोछ ।
१४. आधारभूत विद्यालय स्तरीय तेस्रो उपराष्ट्रपति रनिड शिल्ड प्रतियोगिता, अजयमेरु गाउँपालिका स्तरीय छैटौँ राष्ट्रपति रनिड शिल्ड प्रतियोगिता, जिल्ला स्तरीय १५ औँ राष्ट्रपति रनिड शिल्ड प्रतियोगितामा लगाएता खेलकुद तथा प्रदेशस्तरका खेलकुद कार्यक्रममा यस पालिका अन्तरगतका खेलाडीहरूको सहभागिता गराइदै आएकोछ ।
१५. राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति रनिडशिल्ड प्रतियोगितामा सहभागी विद्यालयहरूलाई खाजा व्यवस्थापन खर्चका लागि अनुदान उपलब्ध गराइदै आएको र प्रथम द्वितीय र तृतीय स्थान प्राप्त गर्ने विद्यालयलाई नगद सहित प्रोहत्सान गरिएको ।

१६. माध्यमिक विद्यालय आयोजक भई सञ्चालन हुने शिक्षक कर्मचारी मैत्रीपूर्ण भलिबल प्रतियोगिता श्री चेतना माविको आयोजनामा संचालन गरिएको,
१७. खेलाडीको उत्पादन तथा विकासका लागि गाउँपालिका स्तरिय र वडा स्तरिय सबै खेलकुदहरु आयोजना गरि प्रतियोगिता सञ्चालन भएको छ ।
१८. अजयमेरु गाउँपालिकाले खेलकुद क्षेत्रमा गरेको लगानीको सम्मान गर्दै नेपाल कर्राँते महासंघ र एसियन कर्राँते महासंघले गाउँपालिका अध्यक्षलाई सम्मान तथा प्रमाण-पत्र उपलब्ध गराएको ।
१९. सामुदायिक विकास केन्द्र डोटीसँगको साझेदारीमा १५ वटा बालविकासहरुका सहजकर्ताहरुका लागि १० दिने क्षमता विकास तालिम सहित शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराइएको छ ।
२०. १५ वटा विद्यालय प्रधानाध्यापकहरुका लागि ELDS प्रतिवेदन तालिम सञ्चालन, पालिका स्तरिय विद्यार्थी लेखाजोखा समिति गठन, वृहत विद्यालय सुरक्षा तालिम कार्यशाला, बालमैत्री विद्यालय तथा विद्यालय सुधार योजना तथा एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धी तालिम सञ्चालन ।
२१. लैंगिक तथा समावेशी शिक्षा नीति तथा कार्यविधि बारे कार्यशाला आयोजना, एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धि तालिम सञ्चालन तथा दोस्रो शैक्षिक सम्मेलनको तयारी गरिएको छ ।
२२. सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरुको परिचालनका माध्यमबाट अनिवार्य तथा निशुल्क आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि सरोकारवालाहरुलाई अभिमुखिकरण, वृहत विद्यालय सुरक्षा कार्यक्रम, बालिका तथा समावेशी शिक्षा, गुनासो सुनुवाई प्रारम्भिक अपाङ्गता परीक्षण सम्बन्धी विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा सम्पर्क शिक्षक लगायतलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन् ।
२३. गाउँपालिकाका विद्यार्थी संख्या न्यून भएका दुई ओटा विद्यालयहरुको तह मिलान गरिएको छ ।

स्वास्थ्य शाखा:

१. अजयमेरु गाउँपालिको केन्द्र भद्रपुरमा आधारभूत अस्पतालमा MBBS डाक्टर सहित भिडियो एक्सरे र ECG सेवा सहित आँखा उपचार केन्द्र र पञ्चकर्म सेवा तथा पूर्वकर्म सेवालार्इ थप प्रभावकारी ढंगले सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।
२. वडा नं. ३, ५ र ६ लार्इ पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चित वडा घोषणा गर्न लाइन लिस्टिड को कार्य चलि रहेको छ भने वडा नं. १, २ र ४ लाइ पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चित वडा घोषणा गरिएको छ ।
३. अध्यक्षको चाहना स्वस्थ र निरोगी जनता भन्ने नाराका साथ बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन ६० वर्ष उमेर पुगेका गाउँपालिकाका सबै बस्तीका नागरिकलाई जनप्रतिनिधि र स्वास्थ्यकर्मीहरु घर घरमा पुगी आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिएको छ ।
४. ६ वटै वडालार्इ पूर्ण खोप सुनिश्चित वडा घोषणा गरी गाउँपालिकालार्इ पूर्ण खोप सुनिश्चित गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढेको छ ।
५. गाउँपालिकामै कोल्डचेन सवसेन्टर स्थापना गरी बालबालिकालार्इ खोप सेवा सञ्चालन गरिएको छ ।
६. गाउँपालिकाको सदरमुकाममा निःशुल्क आखाँ अपरेसन शिविरबाट मोतिबिन्दु तथा आँखामा मासु पलाएको ५८ जनाले सेवा प्राप्त गर्नुका साथै तथा निःशुल्क ३०० वटा चस्मा वितरण गरिएको छ ।

७. विशेषज्ञ सहितको एकीकृत स्वास्थ्य शिविर अजयमेरु गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरू तथा दुर्गम बस्ति भुलकुडा र खतेडा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ हरूमा संचालन गरी शिविरमा मुटु रोग विशेषज्ञ, स्त्रीरोग विशेषज्ञ तथा अर्थोपेडिक सर्जन लगायतका चिकित्सकहरूको संलग्नतामा २२३६ जनाले स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ साथै स्वास्थ्य कार्यालय डडेल्धुराको सहयोगमा चेतना माध्यमिक विद्यालयमा नाक कान घाटी शिविर सञ्चालन गरिएको छ ।
८. देवल स्वास्थ्य चौकी र भद्रपुर आधारभूत अस्पतालबाट एम्बुलेन्स सेवा निरन्तर संचालनमा रहेको छ ।
९. रोल्ती सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईको भवन निर्माण कार्य पुरा भएको छ ।
१०. गाउँघर डाक्टर, मोबाइल भिडियो एक्स-रे सेबालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
११. स्वयं सेविकालाई चाँडबाड खर्च नियमित रुपमा प्रदान गर्दै आएको छ ।
१२. नर्सन रोगको स्क्रिनिङ स्वास्थ्य शिविर गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बस्तिहरूमा संचालन गरि ३६४० जनाको स्क्रिनिङ गर्ने कार्य गरिएको छ ।
१३. क्षयरोगमुक्त पालिका बनाउनका लागि विविध कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
१४. १० वटा विद्यालयमा ५ जना विद्यालय नर्स द्वारा विद्यालय नर्सिङ कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

भौतिक पूर्वाधार शाखा तर्फ

उपभोक्ता समिति मार्फत गरिएका कार्यहरूको प्रगति विवरण

१. संस्कृति प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तरगत ११ वटा मठ मन्दिरहरूको निर्माण तथा मर्मत, २ ओटा खेलमैदान स्तरोन्नती तथा ४ वटा सामुदायिक भवनको निर्माण सम्पन्न गरिएको छ ।
२. ४२० मिटर नयाँ सडक ट्रयाक खोल्ने, ४.३ किलोमिटरमर्मत सुधार गरि स्तरोन्नति, ६९ मिटर सोलिड, २५० घनमिटर ग्याबिन वाल, १०६ मि पखाल, ७४ मिटर लामो पेटि पखाल निर्माण कार्य तथा ५० मिटर घोरेटो बाटो सुधारको काम सम्पन्न भएको छ ।
३. ६५० मिटर पाईप बाट सिचाई २३९ मिटर सिचाई कुलो निर्माण, ३ वटा सिचाई ईन्टेक र ५ वटा सिचाई पोखरी निर्माण गरिएका छन् ।
४. सोझै मागको आधारमा पाईप र ग्याबिन जालि वितरण कार्य लाई पुर्ण रुपमा निस्तेज गरि गरि वास्तविक आवश्यकताको आधारमा पहिचान गरि लाभग्राहिको जनसहभागिता र आवश्यकताका आधारमा वितरण गर्ने कार्य गरिएको छ ।
५. हाट लिफ्ट खानेपानि योजनाको परिक्षणको कार्य सम्पन्न भई २० घरधुरिलाई सहज खानेपानीको सुविधा प्रदान गरिएको छ ।
६. भौतिक पूर्वाधार जन्य संरचनाहरूको क्वालिटी कन्ट्रोलका लागि कंक्रीट ह्यामर र भरनियर स्केल सर्वे लगायतका उपकरणहरूको प्रयोग गरि दिगो भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्य गरिएको छ ।
७. वर्षायाममा बिग्रिएका गाउँपालिका भरिका सबै सडकहरूको पहिरो सरसफाई गर्ने कार्य चाडवाडको समय अगावै सम्पन्न गरिएको छ ।
८. आर्थिक वर्षको अन्तिममा भौतिक पूर्वाधारका योजनाहरू सम्पन्न गरिने उपभोक्ताहरूको परिपाटि लाई घटाई समयमै योजना सम्झौता गरि जेठ १५ सम्म ८०.५६ प्रतिशत भौतिक प्रगति गरिएको छ ।

९. खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम अन्तरगत २३०६ मि पाईपलाईन निर्माण ३ वटा न्वाला मर्मत तथा पूर्णनिर्माण ३ वटा ईन्टेक निर्माण तथा छ वटा खानेपानी टंकि निर्माण सम्पन्न ।
१०. खतेडा बर्थिङ सेन्टर भवन, घनघश्या माध्यमिक विद्यालय खतेडा र कैलपाल आधारभूत विद्यालय सिलंगिमा २ कोठे विद्यालय को निर्माण कार्य सुचारु भई आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म सम्पन्न हुन गईरहेको छ ।

ठेक्का मार्फत गरिएका कार्यहरूको प्रगति विवरण:

१. बालकल्याण नमुना मा.वि.को १२ कोठे प्रशासकीय भवन निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा रहि यसै आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म सम्पन्न हुनेछ ।
२. वसाना दोगाड अजयमेरुकोट भद्रपुर सडक को कसेडा खोलामा निर्माणाधिन कल्भटको ९० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको र बाँकि कार्य आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म सम्पन्न गरिनेछ ।
३. पुरातात्विक क्षेत्र अजयमेरुकोटमा रहेको मुख्य भवनको उत्खनन् कार्य सम्पन्न भई पुनर्निर्माणको कार्य यसै आर्थिक वर्ष मा सम्पन्न गरिनेछ ।
४. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको पहिलो तला ढलान तथा भुईतलाको पि.सि.सि. गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
५. मल्लो धारि ग्वात्री सिचाई योजनाको ईन्टेक पाईपलाईन तथा एउटा RCC tank को निर्माण सम्पन्न भई बाँकि निर्माण कार्यपनि यसै आर्थिक वर्ष मा सम्पन्न हुन गईरहेको छ ।
६. केदारशिसुधारक मा.वि. को ४ कोठे विद्यालय भवनको दोस्रो तलाको ढलान को अन्तिम तयारि रहेको तथा घेरबारको काम, खेलमैदानको काम सम्पन्न भएको ।
७. लेटम खानेपानी आयोजनाको ईन्टेक, पानी टंकि तथा पाईपलाईन को कार्य संचालन भईसकेको बाँकि निर्माण कार्यपनि यसै आर्थिक वर्ष मा सम्पन्न हुन गईरहेको छ ।
८. राजुल हेल्थपोष्ट भवन निर्माण को कार्य प्रारम्भ भई डि.पि.सी सम्म कार्य सम्पन्न भएको बाँकि निर्माण कार्यपनि यसै आर्थिक वर्ष मा सम्पन्न हुन गईरहेको छ ।
९. सोर्नाया डागेश्वरि बहुउपयोगि लिफ्ट खानेपानि सिचाई योजनाको पाईपलाईन जडान गर्ने कार्य सुरु भएको छ ।
१०. भण्डारीगाउ स्वास्थ्य क्लिनिक भवनको दोस्रो तलाको ढलान र घेरवारको कार्य सम्पन्न भएको छ ।
११. कालामाटी सैलेनी झोलुङ्गे पुलको निर्माण सामग्री गाउँपालिकाबाट खरिद गरि उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरिएको छ ।
१२. गाउँपालिका बाट हुने पुर्वाधार लगायत अन्य खरिदको कार्य सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको खरिद प्रणालि मार्फत संचालनमा ल्याइएको छ ।

सुशासन तथा सेवा प्रवाह तर्फ

- १। सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने ६ वटै वडाका वडा कार्यालयमार्फत २०५९ लाभग्राहिको नविकरण गर्ने कार्य तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीको दर्ता कार्य नियमित रुपमा गरिएको छ ।

- २। राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पन्जिकरण विभाग तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय डडेल्धुरा सँगको समन्वयमा गाउँपालिकामा प्राप्त भएका ५९०८ राष्ट्रिय परिचयपत्र ६५ प्रतिशत वडा कार्यालय तथा टोल बस्ती बाटै जिल्लामै सवैभन्दा बढी वितरण गरिएको छ।
- ३। गाउँपालिकाका सूचनाहरूको नियमित रूपमा डिजिटल प्रकाशन गरिएको छ।
- ४। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय द्वितीय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले तयार गरिएका सफ्टवेयर प्रणालीहरू **LISA, FRA** र **LED** मा गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा सम्पन्न गरिएका सम्पूर्ण शाखाहरूका महत्वपूर्ण योजना तथा कार्यक्रमहरूका प्रमाणित कागजातहरू सफ्टवेयर प्रणालीमा नियमित प्रविष्ट गर्ने गरीएको छ।
- ५। गाउँपालिकाले प्रयोग गर्ने एकिकृत प्लेटफर्म (ईमेल, फेसबुक, विभिन्न सफ्टवेयर र अन्य अनलाईन पोर्टलहरू) को सुरक्षाका लागि विभिन्न किसिमको डिजिटल सुरक्षा जस्तै **Digital Signature, Firewall, Antivirus** जस्ता सफ्टवेयर टुलको प्रयोग तथा डिजिटल रूपमा गुनासो संकलन गर्ने गरीएको छ।
- ६। गाउँपालिकाका विभिन्न शाखाबाट सम्पादित हुने दैनिक क्रियाकलापहरूको मासिक रिपोर्ट र वडा कार्यालयहरूले मासिक रूपमा तयार गर्ने वडा गत रिपोर्टलाई एकै ठाउँमा गर्ने र अनलाइनको माध्यमबाट जतिवेला पनि हेर्न मिल्ने गरी **Google Sheet** तयार गरीएको छ।
- ७। गाउँपालिकामा वर्डलिङ्कको फाइवर सेवाको पहुँच पुऱ्याउनका लागि वडा कार्यालयहरूबाट इन्टरनेट जडान गर्ने कार्यका लागि आवश्यक गृहकार्य गरिएको छ।
- ८। गाउँपालिकाले बालश्रममुक्त पालिका घोषणा तथा गाउँपालिकाको एकिकृत तथ्याङ्क संकलन गर्नका लागि प्रत्येक वडामा संकलित विवरणहरूलाई व्यवस्थित रूपमा राख्नका लागि सफ्टवेयर निर्माण गरिएको र तथ्याङ्क संकलन सफ्टवेयरमा इन्ट्री गर्ने कार्य भइरहेको छ।
- ९। वडा कार्यालयहरूले प्रयोग गर्ने केन्द्रीकृत नागरिकता सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको सञ्चालनका लागि नियमित रूपमा technical support गरीएको छ।
- १०। गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै कर्मचारी, स्वास्थ्यकर्मी शिक्षक को व्यक्तिगत फाईल अद्यावधिक गरीएको छ।
- ११। वडा नं १ को कार्यालयबाट अति विपन्न मृत्यु भएको व्यक्तिको घरपरिवारलाई अन्तेष्टी खर्च वितरण, वन तथा वातावरण सम्बन्धि सरोकारवालालाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम गरिएको छ।
- १२। वडा नं २ मा महिला सशक्तिकरण र पोषण शिक्षा कार्यक्रम नियमित रूपमा सञ्चालन गरिएको छ।
- १३। वडा नं १, ४ र ५ मा गरिब तथा विपन्न परिवारका विद्यार्थीलाई शैक्षिक सामग्री वितरण गरिएको छ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम

सम्मानित गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू ।

“समावेशी र सन्तुलित विकास

समृद्ध अजयमेरुको मूल आधार”

भन्ने मूल नाराका साथ म अब आर्थिक वर्ष ०८२/८३ को अजयमेरु गाउँपालिकाको नीति, तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

१. गाउँपालिका लाई कृषिमा वि स २०९० सम्म आत्म निर्भर बनाउन तथा कृषि पेसालाई व्यावसायिक र सम्मानित पेसाको रूपमा विकसित गर्नको लागि गाउँपालिकाको प्रमुख पेसाको रूपमा रहेको कृषीको व्यवसायीकरण, बैज्ञानीकरण, विविधीकरण विना हाम्रो अर्थतन्त्रमा गुणात्मक तथा परिमाणात्मक सुधार हुन नसक्ने कुरालाई बोध गर्दै कृषी प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, भुगोल सापेक्ष, वातावरण तथा जलवायु अनुकूलित बनाउँदै आर्थिक बृद्धिको दिगो आधार तयार गर्ने नीति लिइने छ ।
२. एकगाउँ एक प्राविधिक कार्यक्रमलाई लागत साझेदारीमा निरन्तरता दिने र प्रत्येक वडाका कृषि, पशु सेवामा कार्यरत प्राविधिकहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. गाउँपालिकाको प्रमुख संभावनाको रूपमा रहेको आलु, भटमास, तरकारी, बाखा उत्पादनलाई बढाउन तथा आम जनताको प्रमुख व्यवसायको रूपमा विकास गराउन विउमा लागत साझेदारी लगायत अन्य कार्यक्रम गरिनेछ । संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारको सहकार्यमा आलु, भटमास जोन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै तरकारी र बाखा पकेट क्षेत्रलाई विस्तार गरिनेछ ।
४. फलफूल विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. माटो परीक्षण, रोग परीक्षण, कृषि विशेषज्ञ सहितको शिविर दुर्गम बस्तीमा सञ्चालन गरिने छ ।
६. सरकारी, सार्वजनिक, ऐलानी, जग्गाहरूको संरक्षण तथा अभिलेखिकरण प्रकृयाको थालनि गरिनेछ ।
७. नाङ्गा डाँडा तथा घरमा फलफूल बगैँचा स्थापना, कृषक तालिम, उन्नत र परम्परागत विउ वितरण, साना सिँचाई तथा प्लाष्टिक पोखरी, गोठ सुधार, भकारी सुधार, तरकारी नर्सरी, स्थानीय कुखुरा, च्याउँ उत्पादन, फलफूल कलमी मार्फत उन्नत विरुवा उत्पादन, घाँस खेती प्रवर्धन सहकारी र समुह मार्फत बाखा भैसी तथा कुखुरा पालन व्यवसाय, निजी कृषी तथा पशुपालन फर्म विकास, कृषक उद्यमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
८. मागमा आधारित कार्यक्रम हरूलाई प्रोत्साहन गर्दै डेरी प्रवर्धन, घाँस विकास कार्यक्रम , जैविक सामाग्री वितरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन ।
९. कृषिमा व्यवसायिक भैसी तथा उन्नत गाई पालन गर्ने कृषकलाई पशु सुत्केरी आहार भत्ता उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०. व्यवसायिक कृषकलाई परिचय पत्र वितरण गरीने कार्यक्रमलाई कृषकको पहिचानसंग जोडिने गरि थप प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइ किसानको उत्पादनलाई सहज बजार सम्म पुर्याउन "किसानको उत्पादन गाउँपालिकाको बजार" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

११. सबैलाई कृषि पेसामा आर्कषण गरी नमुनाको रूपमा गाउँपालिका स्तरको नमुना बहुदेशीय कृषि तथा पशु विकास फर्म कार्यक्रम निरन्तर अगाडी बढाइनेछ ।
१२. कृषिमा पहिला, आत्मनिर्भर महिला भन्ने नीति लाई निरन्तरता दिईनेछ साथै गाउँपालिकामा रहेका रैथाने बालि विउहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक गृहकार्य गरिनेछ ।
१३. वदेल लगायतका जंगली जनावरको क्षतीको कारणबाट कृषि व्यवसायमा छाएको नैरास्यता न्युनिकरण गर्नको लागि कृषि विमामा आर्कषण गर्न विमाको प्रिमियममा लागत साझेदारी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट अगाडी बढाइनेछ ।
१४. जग्गा बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गरी बाझो जग्गा लिजमा लिइ व्यवसायीक खेती गर्न प्रोत्साहित गराई उत्पादनमा जोड दिने तथा वातावरण सृजना गर्ने नीति लिईनेछ । साथै बाझो जग्गाको बहुउपयोग निति तयार गरी बाझो जमिनमा अनारखेति, एभोकाडो, पिकानट, अमिलो जन्य, मसला जन्य जातका बाली तथा ओखर खेतिलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइने छ ।
१५. उत्पादन र उत्पादकत्वमा बढोत्तरी ल्याउन चैते धान खेतिको क्षेत्र विस्तार, कृषकको मनोबल उच्च राख्न अध्यक्ष उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार, माटोको नमुना संकलन गरि परिक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई विद्यालय स्तर देखि कृषि लाई व्यवसायिकरणमा सहयोग गर्न “विद्यालयमा करेसावारी, घरघरमा रोजगारी” भन्ने नाराकासाथ विद्यालय कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
१६. पालिकामा उत्पादित तरकारीजन्य वस्तुहरूलाई लामो समयसम्म बजारीकरण गर्न पालिकामा कोल्ड स्टोर स्थापनाका लागि कृषि ज्ञानकेन्द्र र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिने छ साथै पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत केरा, उखु, अम्बा,मेवा,चिउरो खेति विस्तार र संरक्षण गरी गाँउपालिका भित्रका सबै कृषकलाई अनलाइन दर्ता प्रणालीमा सुचिकृत तथा जग्गा जमिन र पशुपक्षिको दर्ता अध्यावधीकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७. समुदायको पोषण तथा जीविकोपार्जनको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि गाउँपालिका भित्रका हरेक घरधुरीमा घरबारी स्थापना गर्दै सम्भाव्य क्षेत्रमा उत्पादनको पकेट क्षेत्र बिस्तार गर्ने र व्यवसायिक रूपमा समूह मार्फत बार्षिक रु.१०००००० भन्दा माथि कारोबार गर्ने कृषक समूहहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ साथै गाउँपालिका स्तरमा आवश्यक फलफूल तथा आय उपार्जन जन्य बोट बिरुवा सहज रूपमा आपूर्ति गर्नका लागि उन्नत स्तरको बहुउद्देशीय नर्सरी स्थापना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१८. स्थानीय उत्पादनबाट कृषकहरूलाई अधिकतम लाभ लिई जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन उत्पादनको भण्डारण, बजारीकरणका साथै कृषि सामग्रीको सहज आपूर्तिको लागि आवश्यकता अनुसार संकलन केन्द्र, एग्रोभेट स्थापना गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ । सो प्रयोजनका लागि निजी क्षेत्र तथा सहकारीहरूलाई प्राथमिकताका साथ परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१९. कृषि पेसालाई व्यवसायीक रूपमा अगाडी बढाउन तथा जटील प्राविधिक समस्या समाधान गर्न सहज गर्ने उद्देश्यले आगामी आर्थिक वर्ष बाट कृषि तथा पशु विज्ञ सहितको सेवा केन्द्र सुचारु गरी वडा स्तर अन्तर्गतका कृषि प्राविधिकहरूलाई किसानको खेतवारी सम्म पुर्याउन खेतवारीमा प्राविधिक कार्यक्रम गरिनेछ ।

२०. नेट सहितको पोलिहाउस कार्यक्रमलाई अगाडी बढाई मागमा आधारित कार्यक्रम मार्फत प्रविधि जन्य कृषि मल्लिङ प्लाष्टिक घरमा सहयोग गरी उत्पादनलाई बढोत्तरी गरिनेछ साथै ५० प्रतिशत अनुदानमा गोला सहित माहुरी घर वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ र आकस्मीक बाली संरक्षण कोष स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
२१. उत्पादनलाई बजार सम्म जोड्नका लागि गाउँपालिकाबाट कृषि एम्बुलेन्स सेवा संचालनलाई निरन्तरता दिइ मसला तथा अदुवा वालीको सम्भावित क्षेत्र पहिचान,बिस्तार तथा उत्पादनमा वृद्धि गर्ने निति लिइनेछ ।
२२. छाडा चौपाया नियन्त्रणकालागि स्थानीय प्रशासन संग समन्वय गरी कानूनी दायरामा ल्याईनेछ । गाउँपालिका भित्र स्थाई बसोबास भइ कृषि प्राविधिक विद्यालयमा अध्ययन गरि यसै पालिका भित्र अनिवार्य रुपमा समुदायमा OJT गर्न लगाइनेछ ।
२३. कृषि तथा पशु सेवा अन्तर्गतका प्राविधिकहरुको संलग्नतामा कृषि तथा पशु घुम्ती सेवा शिविर र प्लान्ट क्लिनिक संचालन, कृषि बालीमा प्रयोग गरिने बिषादी नियन्त्रण गर्न तालिमको व्यवस्था गरिनुका साथै गाँजा खेति गर्ने किसानलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
२४. कृषकको उत्पादन अजयमेरु सरकारको बजार भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन कृषि उपजहरुलाई गाउँपालिका स्तरीय कृषी उपज संकलन केन्द्र स्थापना गरि कृषकहरुले उत्पादन गरेका वस्तुहरु तथा बनमा पाइने मसला बालीको बजारीकरण सहकारी/समुहहरुको माध्यमद्वारा खरिद गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२५. कृषि पेशालाई मर्यादित तथा आय आर्जन मुलक पेशाको रुपमा विकास गर्न युवाहरुले संचालन गरेका नमूना कृषि तथा पशु फर्म हरुलाई “कृषि आधुनिकरणका लागि युवा रोजगार,आर्थिक समृद्धिका लागि अजयमेरु सरकार”भन्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२६. पशु पालन, घाँस खेती, गोठ सुधार, पशु मुत्र संकलन, झोल मल उत्पादन, जैविक बिषादी उत्पादन तथा प्रयोग, सूक्ष्म जैविक मल आदिवाट माटोको उर्वरापन कायम गरिनेछ । स्थानीय प्रजातिका बालीहरुको विउ उत्पादन संरक्षण तथा प्रयोगमा वृद्धि गर्दै बजारीकरण गर्ने नीति लिइनेछ । अन्न भण्डारण पूर्वाधारमा लगानी बढाई अन्न भण्डारणमा हुने क्षति न्यूनीकरण गरिनेछ ।
२७. कृषिको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण र मूल्य शृङ्खला विस्तार गरी कृषिलाई गरिबी निवारण, स्वरोजगारको अवसर र खाद्य सुरक्षाको आधारको रुपमा विकसित गर्दै कृषिको उत्पादन वृद्धि गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ । साथै ब्यवसायिक गाई भैसि फर्म , बाख्रा फर्म , कुखुरा फर्म , बिकास र बिस्तारका लागि सहभागीतामा आधारित लागत साझेदारी दिदै विषेश कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२८. कृषि उपज तथा कृषिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भरताका लागि उद्यमशीलताको प्रवर्द्धन गर्न मल, विउ, कीटनाशक औषधीको उपलब्धता, उत्पादित वस्तुको भण्डारण तथा प्रशोधन र बजार व्यवस्थामा सहजीकरण गर्न र सिंचाई सुविधा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक नीति लिइनेछ ।
२९. गाउँपालिकालाई ओखर/मसला पकेट क्षेत्रको रुपमा विकाश गर्न आवश्यक नीति लिइने छ ।

३०. “कृषिमा युवालाई रोजगार” कार्यक्रम मार्फत यस क्षेत्रका पर्याप्त मात्रमा रहेको वाँझो जमिनमा बहुआयामिक कृषि फर्मको माध्यम बाट रोजगारी सिर्जना गर्ने र युवाहरूलाई आत्मनिर्भरता नीतिको अवलम्बन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेको वाँझो जग्गामा कृषी उत्पादन बढाउन भुमी बैङ्कको स्थापना गरी वाँझो जग्गा उपयोगी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३१. कृषिमा आधुनीकरण गरि प्रविधियुक्त कृषी निर्माणको कार्य गर्न तथा कृषीलाई प्रविधी मैत्री बनाउन हाते टेक्टर थ्रेसर,क्रोलीड मेसिन लगायत कृषी औजारहरूको संघ र प्रदेश संगको लागत साझेदारीमा प्रभावकारि ढङ्गबाट अगाडी वढाईनेछ ।
३२. जंगली जनावरको आक्रमणबाट कृषी उत्पादन लाई जोगाउन क्लस्टरवाइज घेरवार कार्यक्रम संघ र प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा अगाडी वढाईनेछ ।
३३. आलु जोन, मसला ब्लक, भटमास ब्लक, मकै ब्लक, धान ब्लक र परम्परागत रैथाने वाली जस्तै कोदो, रैया मुद्रो, काकुन पकेटको निर्माण गरिनेछ साथै फलफूल पकेट क्षेत्र निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ । कृषिमा मल्लिङ प्रविधि टनेल च्याउँ खेती प्रवर्धन तथा बाली उपचार शिवर कृषक पाठशाला सञ्चालन गरिनेछ ।
३४. कृषी कार्यलाई सिंचाईसंग जोड्न साना सिंचाई कार्यक्रमलाई प्रभावकारि बनाईनेछ ।
३५. गाउँपालिका भित्र कृषक समुहहरूलाई उत्प्रेरीत गरी कृषक सहकारी निर्माण गर्ने र टोल टोलमा कृषक समुह निर्माण गरि कृषी प्रविधी कार्यक्रम हस्तान्तरण गरिनेछ । साथै अजयमेरु गाउँपालिकामा व्यवसायीक किसानको संजाल गठन गरिने छ ।
३६. युवाहरूलाई कृषिमा आकर्षण गराउन युवा कृषक अनुदान कार्यक्रम प्रभावकारि ढङ्गबाट अगाडी वढाईनेछ । एकल महीला र विदुर पुरुषलाई कृषिमा आकर्षण गराउनको लागी उत्पादनमा आधारित लागत साझेदारी नीति लागु गरिनेछ ।
३७. प्लाष्टिकका फूलमाला निरुत्साहित गर्न पुष्प खेति प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत पुष्प बगैँचा निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । व्यवसायिक नर्सरी फर्महरूलाई आवश्यक अनुदान सहयोग निति लिइनेछ ।
३८. कृषी ऋण सहजै उपलब्ध गराउनका लागी गाउँपालिका भित्र रहेका बैङ्क ,सहकारि संस्था र लघुवित्तसंग सहकार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३९. किसानका उपजहरूलाई बजारमा ल्याउन पालिकामा कृषि मेला प्रदर्शनी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । पालिकाका सबै वडाका केन्द्रमा स्थानिय उत्पादनलाई प्रवर्धन गर्न हाट बजार लगाउने कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
४०. कृषकको घर दैलोमै सर्व सुलभ सेवा उपलब्ध गराउन गाउँपालिका भित्र रहेका कृषी तथा पशु सेवा ईकाईमा सञ्चालित एग्रोभेटहरूलाई निरन्तरता दिदै पशु रोग (रेविज, पिपिआर, लम्पी स्कीन,खोरेत, जुनेटिक) पहिचान र खोप तथा नियमित उपचारका लागि ६ वटै वडामा पशु प्रयोगशाला (ल्याब) सुचारु गरिनेछ साथै कृषि तथा पशु सम्बन्धि सेवा एकिकृत रुपमा प्रवाह हुने गरि निर्माण गरिएको कृषि भवनबाट विशेषज्ञ सहितको सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
४१. संघ र प्रदेश संग समन्वय गरी पिल्कोटी च्याखुरा लगायत स्थानिय प्रजातीको विकास, संरक्षण र प्रचार गरिनेछ ।

४२. घाँस खेती प्रवर्धन कार्यक्रमलाई व्यवस्थीत रूपमा संचालन गरी गृहणी महिलाको कार्यबोझ घटाउन घाँस काट्ने मेसिन अनुदानमा वितरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४३. व्यवसायीक रूपमा बाख्रापालन, कुखुरा पालन, भैसी पालन, बंगुर पालन र गाई पालन कृषक लाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ साथै उत्कृष्ट व्यवसायिक किसानलाई सम्मान गरिनेछ ।
४४. पशु बीमा तथा गाई भैसीका लागि सुत्केरी आहार भत्ता वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ साथै निर्यातको लगत राखी प्रजननयोग्य भैसी निर्यातमा कडाई गरिनेछ ।
४५. यस गाउँपालिका अन्तर्गत संचालित पशु सेवा इकाई तथा कृषि सेवा इकाईबाट निरन्तर सेवा प्रवाह गर्न सर्वसुलभ मुल्यमा पशु स्वास्थ्य घुम्ती कोष तथा कृषि जन्य बिउ बिक्रि गर्न, खरिद गर्न कृषि सेवा घुम्ती कोष संचालनमा ल्याइने छ ।
४६. कृषकहरुलाई व्यवस्थित पशुपालन तथा कृषि सम्बन्धि तालिम दिलाई आधुनिक प्रविधि सम्बन्धमा जानकारी गराइनेछ । साथै **गोठखोरमा प्राविधिक सेवा** विस्तार गरिनेछ ।
४७. एउटै प्रवृत्तिको व्यवसाय गर्ने किसानलाई नमुना किसानको रूपमा प्रोत्साहन गर्न उत्पादनमा आधारित अनुदान दिई अनुदानको अधिकतम सदुपयोग गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिने छ ।
४८. अति बिपन्न दलित महिला समुदायमा कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धि लक्षित कार्यक्रमहरु संचालन गरि आयआर्जनमा वृद्धि गरिनेछ ।
४९. दुध अण्डा तथा मासु उत्पादनमा बढोत्तरी ल्याउन स्थानीय गाई भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा, ड्युल कुखुरा पालन प्रोत्साहन, बाख्रा पालन व्यवसाय प्रवर्धनलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै दुध, अण्डा र मासुको बजारीकरण तथा प्रवर्धन गरिनेछ ।
५०. कृषकहरुको व्यवसायमा जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागि पशुपंछी मत्स्य तथा कृषि व्यवसाय गर्ने कृषकको बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारीताका साथ कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
५१. कृषि सूचिकरण कार्यक्रमबाट कृषि पशुपंछि तथा मत्स्य पालन सम्बन्धि अभिलेख (तथ्याङ्क) संकलन गरिने छ ।
५२. औद्योगिक ग्रामको स्थापनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन भैसकेकाले स्थापना गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ । साथै गाउँपालिकामा स्थानीय श्रम, सीप र प्रविधिमा आधारित लघु उद्योगहरु स्थापना गराउने नीति लिइनेछ । गाउँपालिकाभित्र साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्न प्राथमिकता दिई युवाहरुलाई बजार सुहाउँदो सिप विकासका कार्यक्रमहरुमा आवद्ध गराइने छ । साथै गाउँपालिकामा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका उद्योगको उत्पादन गाउँपालिकामा अनिवार्य प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
५३. खानीजन्य उद्योगको पहिचान र उत्खननका लागी संघ ,प्रदेश लगायत निजी क्षेत्रको सहयोगमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
५४. परम्परागत पानी घट्ट, कोलु, मगराउँ (ढुङ्गे धारा) लाइ स्तरीकरण तथा संरक्षण गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ । साथै स्थानीय कलाकृतिको संरक्षण गर्ने उद्यमीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
५५. गाउँपालिका भित्र रहेका लघुउद्योग र व्यवसायलाई व्यवस्थित गरि करको दायरामा ल्याइने छ साथै गाउँपालिकाभित्रका साना उद्योगीलाई प्रविधि हस्तान्तरण गरि आधुनिकिकरणमा जोड दिइनेछ ।

५६. मझौला उद्योग संचालन गर्न चाहने आन्तरीक तथा बाह्य लगानीकर्तालाई आकर्षण गर्ने नीति लिइनेछ । ठुला उद्योग संचालन गर्न चाहने व्यवसायीलाई निःशुल्क जग्गा उपलब्ध गराउन सहजिकरण गरिने छ । साथै निजी क्षेत्रलाई आकर्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
५७. स्थानीय स्तरमा उत्पादित कृषि जन्य उत्पादन निर्यातको लागि प्याकिङ्ग, लेबलिङ्ग गर्न उद्यमीलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
५८. पसलमा जंक फुड, सुर्तिजन्य पदार्थ, खाद्यान्न लगायतका सामानलाई छुट्टाछुट्टै राखी विक्री वितरण गर्न लगाउने तथा त्रैमासिक रूपमा प्रभावकारी ढङ्गले बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५९. स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा घरेलु उद्यमहरूको प्रवर्धन गर्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरी उत्पादित वस्तुहरूको बजारीकरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ । स्थानीय स्तरमा पाइने अमला, कोइरालो,आँप, लसुन,कागती लगायतवाट अचार निर्माण गर्ने तथा स्थानीय सामाग्रीबाट निर्माण हुने उद्योगको स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६०. महिलाहरूलाई व्यवसायमा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले दुनाटपरी, छाप्रो निर्माण, होजियारि, डोलकुसम, मालापोते सम्बन्धि तालिम प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै पालिका भित्र उत्पादित उद्यमीले उत्पादन गरेका वस्तुहरूको बजारीकरणको सुनिश्चितता गरिने छ ।
६१. अजयमेरु गाउँपालिका भित्र प्रशस्त मात्रामा रहेको ढुङ्गा, गीट्टी, बालुवा र सीलेट लगायत खानी जन्य पदार्थको उत्खनन र बजारी करण गर्न आवश्यक नीति अवलम्बन गरी आन्तरीक आम्दानी वृद्धी गर्ने लक्ष्य लिइनेछ ।
६२. एक घर एक उद्यमी एक टोल एक उत्पादन एक वडा एक उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक कार्य अगाडी बढाइनेछ । उत्कृष्ट युवा उद्यमीलाई प्रोत्साहन र सम्मान गर्नका लागि आवश्यक मापदण्ड निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ ।
६३. लघु तथा साना घरेलु उद्योग स्थापना तथा सञ्चालनका लागि दर्ता प्रकृत्यामा सहजिकरण गर्न घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय र आन्तरिक राजस्व कार्यालय संग आवश्यक समन्वय गरिने छ ।
६४. गाउँपालिका स्तरीय उद्योग वाणिज्य संघ गठन गरिनेछ ।
६५. गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास, डकुमेन्ट्री तयार गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा प्रसार प्रचार गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनलाई प्रवर्धन गर्ने नीति लिइने छ । साथै स्थानीय चाडपर्व, मेला, दिवस संरक्षण तथा सम्बर्द्धन लागि प्रचारात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय मौलिक संस्कृतिको संरक्षण गरी त्यस मा योगदान पुर्याउने धामि, पण्डा, भरणीया, पुजारीलाई सम्मानको कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
६६. परम्परागत पुराना संस्कृती जस्तै फाग, भैलो, होली ,चैत, धुमारी,गौरानाच जस्ता सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षणमा उच्च प्राथमिकता दिइनेछ र प्रदर्शनीको कार्यक्रम गरिनेछ ।
६७. अजयमेरुकोटको पर्यटकीय पूर्वाधार विकास तथा पुरातात्विक संरक्षणका लागि संघिय सरकार र प्रदेश सरकार संग समन्वय र साझेदारी गरिने छ साथै तीन वटै सहिद स्मृति पार्क सहित सबै पार्कलाई व्यवस्थित गरी पर्यटक भित्र्याउने नीति लिइनेछ ।
६८. “संस्कृती र कलाका माध्यमबाट अजयमेरुको पहिचान” भन्ने अवधारणा अनुरूप”हाम्रो अजयमेरु हाम्रो गौरा तथा होली”कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।

६९. अजयमेरुकोट, देवल, गणेशधुरा, मगराउ, शिखर, जगन्नाथ, डागेश्वरी, कोला समैजि, गंगेश्वर, दुर्गाभगवति, चोरा भगवति, सहस्रलिङ्ग बेताल, हंसराज, लटाकटारी, खिरेश्वर घनघस्या लेक, रानीवन लगायतका स्थानको समग्र गुरुयोजना निर्माण गर्ने कार्य लगायत अजयमेरु कोट, देवल पार्क, भागेश्वर धुरा, झालमाण्डौ लगायत पर्यटकीय क्षेत्रमा भौतिक संरचनाका कामहरूलाई निरन्तरता दिइ घनघस्या लेक, रानीवन लगायतका स्थानको ब्रुसर निर्माण कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
७०. पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण तथा मर्मत गर्दा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अजयमेरु गाउँपालिका वडा नम्बर ४ मा रहेको **डोटेली संग्रहालयलाई** व्यवस्थित बनाई स्थानीय काष्ठकला, मूर्तिकला, बास्तुकला तथा अन्य कलाहरूको बजारिकरणका लागि निजि क्षेत्र संग समन्वय गरिनेछ ।
७१. डागेश्वरी, गंगेश्वर मन्दिर क्षेत्र भित्र धार्मिक बन स्थापना, देवल भागेश्वर पदमार्ग स्थापना, देवदार संरक्षण क्षेत्र स्थापना, होमस्टे सञ्चालन, पसेला डुडरीमा वनजिजम्पको अजयमेरुको रमा देवलकाडाँ सम्भाव्यता अध्ययन तथा कार्यान्वयनका लागि निजिक्षेत्र, संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिने छ ।
७२. अजयमेरु कोटलाई पुरातत्व विभागसँगको समन्वयमा विश्व सम्पदा सूचिमा सूचिकरणका लागि आवश्यक पहल गरी अजयमेरु कोट अन्तर्गत जिर्ण रहेका भौतिक संरचनाहरूको उत्खनन कार्य गरी जिर्णोद्धार गरिनेछ साथै अजयमेरुकोट भ्रमणका लागि आउने पर्यटकहरूको अभिलेखिकरण र सहजताका लागि स्थानीय बासिन्दाको सहकार्यमा नियमित पालोपहराको व्यवस्था गरिनेछ ।
७३. गाउँपालिका भित्रका सबै सहकारीलाई मर्ज गर्न प्रोत्साहित गरी सहकारीको स्तरीकरण र सवलीकरण गर्ने नीति अन्तर्गत गाउँपालिकाका सबै घरधुरीलाई सहकारी संग आवद्ध गर्न सहकारी साक्षरता कार्यक्रम अन्तर्गत सहकारीहरू प्रति जनमानसमा घट्दो विश्वास बढाउन पालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्ने सहकारीहरूको नियमनलाई प्रभावकारी बनाईने नीति लिई कृषिलाई सहकारीसँग जोड्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
७४. भाका नाघेका रिण असुलीमा सहजीकरण गर्न सहकारी सुशासन तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि व्यवस्थापन तथा लेखापालन तालीम सञ्चालन गरि गरिवि निवारण कोष र स्थानिय विकास कोषको रकमलाई सहकारी संग आवद्ध गरिने छ साथै सहकारीको अनुगमन निरीक्षण गरी वित्तीय सुशासनमा जोड दिइनेछ ।
७५. **“सक्षम सहकारी भरिन्छ भकारी”** भन्ने मूल नाराका साथ वडामा संचालित कृषि सहकारीहरू मार्फत कृषकलाई घुम्ती तथा बिउ पुजी कोष संचालन गरि सहकारीको ऋण प्रवाहमा आइपर्ने समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहलकदमी गरिनेछ ।
७६. नागरिकलाई बैंकिङ्ग तथा वित्तीय सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिका भित्र स्थापित बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जनताको घर दैलोसम्म पुग्ने बातावरण सृजना गरिनेछ साथै गाउँपालिका भित्र थप वित्तीय संस्था स्थापना गर्नका लागि आकर्षण गर्ने नीति अवलम्बन गरी वित्तीय संस्थाहरूलाई व्यवसायीक कृषि तथा अन्य आयमुलक कार्यमा ऋण लगानी तथा अनुदान प्रवाहका लागि सहजीकरण गरिनेछ ।

७७. गाउँपालिका भित्र कार्यक्षेत्र भएका लघुवित्त संस्थाहरूलाई नियमन गरिनुका साथै बैङ्क तथा लघुवित्तहरूलाई सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न पालिका संग समन्वय गर्ने पर्ने बाध्यकारी नीति अपनाईनेछ ।
७८. गाउँपालिकामा रहेका बेरोजगार युवाहरूका निम्ति रोजगार सम्बन्धि सुचना र कार्यक्रममा पहुँच बढाउन रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत आवश्यक व्यवस्था मिलाई युवाहरूलाई दुर्व्यशन, हिंसा र कुलतबाट मुक्त गराउन नैतिक शिक्षा, योग, ध्यान आत्मसुरक्षा कला तर्फ आकर्षित गर्नेगरी शिक्षा शाखा र स्वास्थ्य शाखाका कार्यक्रमहरूलाई अन्तर सम्बन्धित गरि सञ्चालन गरिनेछ ।
७९. रोजगारीको शिलसिलामा विदेश गएका युवाहरूले आर्जन गरेको बिप्रेषण रकमलाई उत्पादनशिल क्षेत्रमा परिचालन गर्नेगरी सुचना प्रविधिका माध्यमबाट सचेतना मुलक सन्देश पठाईने व्यवस्था मिलाईनेछ साथै साक्षर युवाहरूलाई सूचना प्रविधि तथा सिप विकास र उद्यमशिलता तालिम संग जोड्दै विद्यालय संगको समन्वयमा एकिकृत कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८०. अजयमेरु गाउँपालिकाका युवाहरूलाई रोजगारी तर्फ आकर्षित गर्न लोकसेवा तथा शिक्षक सेवा आयोग लगायत अन्य प्रतिसपर्धात्मक परिक्षाका तयारी कक्षाहरू सञ्चालन तथा युवाहरूको मागमा आधारित सिप विकास तालिम संचालन गरि रोजगारी तथा युवा उद्यमशिलताको सिर्जना गर्ने नीति लिईनेछ ।
८१. दक्ष कामदारहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने कार्य अगाडी बढाइने छ ।
८२. प्रत्येक व्यक्तिको आधारभूत मानव अधिकार एवं प्रदत्त हकलाई व्यवहारमा कार्यान्वयन गर्न सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरूको परिचालन अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा ऐन २०७५ कार्यान्वयनका लागि आधारभूत मापदण्डहरू निर्माण तथा गाउँपालिकामा खुल्ला विद्यालय संचालन गरी आधारभूत शिक्षा प्राप्त नगरेकाहरूको ज्ञान/सीप परिक्षण गरी समकक्षताका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८३. अभिभावकको इच्छा गुणस्तरीय शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत अभिभावक भेटघाट तथा गाउँपालिकास्तरमा अभिभावकसँग कार्यशाला संचालन गर्न विद्यालयहरूसँग आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।
८४. विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य विद्यालयमा भर्ना गराई आधारभूत तहसम्मको शिक्षा हासिल गराउनका लागि गाउँपालिकाका सबै शैक्षिक संयन्त्रहरूलाई आवश्यक सहजिकरणका लागि कार्ययोजना सहित परिचालन गरिनेछ ।
८५. बाल मैत्रि विद्यालय तथा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि १० वर्षे शिक्षा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै प्रारम्भिक बाल विकास प्रवर्द्धन तथा बृहत विद्यालय सुरक्षा योजना बनाइ लागु गरिनेछ ।
८६. गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा बालविकास केन्द्रहरूलाई बालबालिकाको रुची अनुसारको पूर्वाधार विकास गर्दै सबै बालबालिकाको प्रारम्भिक बालविकास शिक्षामा पहुँच पुर्याउने नीति लिइनेछ ।
८७. “शिक्षामा गरिने खर्च, खर्च होइन लगानी हो” भन्ने नाराका साथ विद्यालयहरूको शैक्षिक उपलब्धी सुधार गर्न सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्न सबैको व्यापक सहभागितामा शैक्षिक सम्मेलन आयोजना र विषयगत शैक्षिक उपलब्धी सुधारका लागि गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विषयगत शिक्षकहरूको विषयगत क्षमता विकास गर्न विषयगत शिक्षक सम्मेलन आयोजना गरिनेछ ।
८८. पोषण विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत सिकाई उपलब्धी अभिवृद्धि तथा पोषण सुधार क्षमता विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ साथै सिकाइ उपलब्धि कम भएका विषयमा अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्ने पर्ने बाध्यकारी नीति लिइनेछ ।

८९. शिक्षा दिवस तथा गाउँपालिकाले विशेष अवसरपारि शिक्षा क्षेत्रमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने संस्थापक, सामाजिक अगुवा, शिक्षक तथा कर्मचारिहरू तथा शिक्षा क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान गर्नेलाई सम्मान गरिनेछ साथै लामो समयसम्म गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयमा सेवा गरेका शिक्षक कर्मचारिहरूलाई अनिवार्य अवकास हुने शैक्षिक वर्षमा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।
९०. विद्यालयका शैक्षिक गतिविधि, सामुदायिक विद्यालयमा जनप्रतिनिधि भन्ने नारा सहित प्रत्येक महिना एक जनप्रतिनिधि एक विद्यालयमा अनिवार्य अवलोकन भ्रमण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९१. सामुदायिक विद्यालयहरूमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूका छोराछोरीहरूलाई भर्ना गर्न उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइनेछ ।
९२. शैक्षिक गुणस्तर सुधार तथा पालिकामा कार्यरत शिक्षकहरूलाई सबै भौगोलिक वडाको अनुभव दिलाउन आवधिक सुरुवा प्रणाली स्थापनाका लागि मापदण्ड निर्माण कार्यको थालनी गरिने छ साथै विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिलाई शिक्षको कार्यसम्पादन मुल्याङ्कन र सुरुवासँग आवद्ध गरि शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि लगातार २ वर्षसम्म सन्तोषजनक नतिजा ल्याउन नसक्ने शिक्षकलाई अन्यत्र विद्यालय सुरुवा गर्ने नीति कडाइका साथ अवलम्बन गरिने छ ।
९३. प्राविधिक धार सञ्चालन गरेका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई प्रयोगात्मक परीक्षाका लागि किसानको बारिमा अनिवार्य खटाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
९४. विद्यालयहरूको भौतिक पक्षमा हुँदै गएको सुधारात्मक अवस्थालाई मध्यनजर गरि विद्यालयको सौन्दर्यिकरणका लागि एक विद्यालय एक फूलबारी तथा हरित विद्यालयको अवधारणालाई व्यवहारतः लागू गरिनेछ ।
९५. अपाङ्गता तथा फरक क्षमता भएका, टुहुरा, जेहेन्दार, शहिद परिवारका बालबालिका, वेपत्ता तथा घाइते परिवारका छोराछोरीहरूलाई उच्च शिक्षाका लागि छात्रवृत्ती उपलब्ध गराउन सकिने नीति लिईनेछ ।
९६. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धी गर्न शिक्षक कर्मचारीहरूको उपलब्धीका आधारमा प्रोत्साहन गर्ने नीतिमा निरन्तरता दिइनेछ ।
९७. दरबन्दी तथा विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालयहरूको तह मिलान तथा समायोजन गरि दरबन्दी नभएका वा न्यून भएका सामुदायिक विद्यालयहरूमा विषयगत शिक्षकहरूको समस्या समाधानका लागि स्वयमसेवक शिक्षक कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
९८. विद्यालयहरूमा कार्यरत खेलकुद प्रशिक्षकहरूको निरन्तरता सहित सबै विद्यालयमा पहुँच हुने गरि कार्य योजना बनाइ खेलकुद प्रशिक्षकहरूसँग कार्य सम्पादन करार गरिनेछ ।
९९. प्राविधिक तथा उच्च शिक्षा अध्ययन गरि सकेका युवाहरूलाई सामुदायिक विद्यालयमा स्वयमसेवा गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१००. गाउँपालिकाबाट चिकित्सा शिक्षा (MBBS) अध्ययनका लागि छनौट भएका विद्यार्थीहरूका लागि MBBS अध्ययन छात्रवृत्ती उपलब्ध गराउने कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
१०१. हरेक बार खाना चार तालिका अवलम्बन हुने गरि विद्यालयमा अध्ययनरत सबै बालबालिकाहरूको पोषण सुधारका लागि विद्यालय दिवाखाजा तथा पोषण अन्तरगतका सबै कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन र जीवन रक्षा केन्द्रसँगको साझेदारीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०२. गाउँपालिका स्तरबाट सञ्चालन हुने गरि कक्षा ८ को परीक्षा तथा विद्यालय स्तरका परीक्षाहरू सञ्चालनमा एकरूपतामा सञ्चालन गरिनेछ साथै सबै कक्षाका सबै विषयमा प्रश्नहरू मापदण्ड अनुसारमा हुने गरि निर्माण गर्न प्रश्नपत्र निर्माण कार्यशाला आयोजना गरिनेछ ।
१०३. गाउँपालिकामा नयाँ नियुक्त भएका शिक्षकहरूलाई मेन्टर शिक्षकहरू मार्फत अनुगमन गराइ उनीहरूको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
१०४. प्रधानाध्यापक र शिक्षक कार्यसम्पादन करार सम्झौताका लागि गाउँपालिका स्तरमा प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन करार सम्झौता कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
१०५. सबै विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सुविधाकोलागि अनुदान रकमको निरन्तरता दिइनेछ ।
१०६. सबै बालविकासहरूका लागि आवश्यक खेल सामग्रीको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१०७. गाउँपालिकास्तरमा बाल सञ्जाल गठन गरि बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्धनका लागि विद्यालयस्तर तथा गाउँपालिका स्तरमा कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिनेछ ।
१०८. बालविवाह तथा दुर्व्यसन र आत्महत्याको बढ्दो समस्या समाधानका लागि चेतनामूलक कार्यक्रमहरू आयोजना गर्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय गरि मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिनेछ ।
१०९. सबै विद्यालयहरूलाई अनिवार्य पूर्व विद्यार्थी समाज गठन गर्न लगाइ विद्यालयको समग्र विकास कार्यमा उत्प्रेरित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११०. नेपाल सरकारबाट नमुना विद्यालयको लागि भौतिक तथा शैक्षिक सुधारका लागि प्राप्त रकमको सहि उपयोग हुने गरि कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
१११. विद्यालयस्तरमा खेलकुदको विकासका लागि एक माध्यमिक विद्यालय एक सम्पर्क शिक्षक कार्यक्रमको निरन्तरता दिइनेछ ।
११२. विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई निशुल्क वितरण गरिने सेनेटरी प्याड वितरणमा सहजता ल्याउन अनिवार्य महिला शिक्षक सम्पर्क शिक्षक हुने गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ साथै प्रयोग भएका सेनेटरी प्याड व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रविधिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११३. सामुदायिक विकास केन्द्र डोटी, राष्ट्रिय मुक्त हलिया समाज डडेल्धुरा, बहुउद्देशिय विकास समाज, एकिकृत विकास समाज लगायत संघ, प्रदेशका कार्यालयहरू र अन्य गैर सरकारी संघसंस्थाहरू संग सँग लागत साझेदारीमा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
११४. विद्यालयको तथ्यांकलाई व्यवस्थित गर्न IEMISसम्बन्धी कार्य गर्ने शिक्षकलाई क्षमता विकास तालिम सञ्चालन र विषयगत शिक्षकहरूको समूह गठन गरि विषयगत समस्या समाधान कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
११५. सबै कक्षा र सबै विद्यालयका विद्यार्थीहरूको हातहातमा स्थानिय विषय हाम्रो अजयमेरु निशुल्क वितरणका लागि वैशाख पहिलो हप्ता मै विद्यालयलाई उपलब्ध गराइनेछ साथै बालबालिकाहरूको हातहातमा निशुल्क पाठ्यपुस्तक पुग्ने गरि चैत्र पहिलो हप्ता विद्यालयको खातामा अनुदान रकम निकासी गरिनेछ ।
११६. सबै शिक्षक कर्मचारीहरूको खातामा नै मासिक तलब भुक्तानि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११७. विद्यार्थी सिकाइ कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन शिक्षक डायरीको प्रयोगको निरन्तरता दिइनेछ ।

- ११८.सबै विद्यालयहरुमा अनिवार्य गुनासो पेटिका, सुचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारी को अनिवार्य व्यवस्था मिलाइ सूचनाको हक र पारदर्शिता प्रवर्धन गरिने छ ।
- ११९.विद्यालयहरुलाई बोलाउने, सिकाउने, टिकाउने र विकाउने थलोका रूपमा विकास गर्न विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरुको क्षमता विकास गरिनेछ
- १२०.विद्यार्थीहरुलाई सामाजिक उत्तरदायित्व बोध गराउन सामाजिक कार्यमा सहभागी गराई माटो र पसिनालाई सम्मान गर्ने जनशक्ति उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- १२१.विद्यालयमा शतप्रतिशत हाजिर हुने शिक्षक, शिक्षक कर्मचारी, र विद्यार्थीहरुलाई प्रोत्साहन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १२२.विद्यालयमा नियमित गई आफ्ना नानीबाबुहरुको शैक्षिक प्रगति बारे जानकारी लिने सक्रिय अभिभावकहरुलाई सम्मान गर्न विद्यालयहरुमा कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- १२३.दीर्घ जीवनका लागि खेलकुदको मान्यतालाई स्वीकार गर्दै वडा स्तरीय खेलकुद कार्यक्रमहरु फरक विधा र समावेशी हुनुपर्ने गरी वडा कार्यालयसंग समन्वय गरिनेछ ।
- १२४.गाउँपालिकाको आफ्नै योजना वा अन्य साझेदार संस्था मार्फत गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद , अध्यक्ष कप प्रतियोगिता , राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता ,आधारभूत विद्यालय स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता,मैत्रीपूर्ण शिक्षक खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १२५.योग गरौं निरोगी बनौं भन्ने मूल नाराका साथ पालिका भित्रका खेलाडी तथा गाउँपालिका वासीलाई योग अवसरको सिर्जना गरिनेछ ।
- १२६.गाउँपालिकाका खेलाडीहरुलाई स्वास्थ्य बिमामा आबद्ध गराउन आवश्यक पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १२७.“अध्यक्षको चाहना स्वास्थ्य निरोगी जनता” कार्यक्रम अन्तरगत ६० वर्ष माथिका नागरिकहरुलाई नियमित स्वास्थ्य परीक्षणका लागि, जनप्रतिनिधि सहित घरघरमा स्वास्थ्यकर्मी जाने अभियान लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १२८.“गाउँघरमा डाक्टर कार्यक्रम”मार्फत महिनामा एक पटक हरेक वार्डमा डाक्टर सहितको भिडियो एक्सरे, ई.सी.जी सेवा सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई बाल स्वास्थ्य, खोप, पोषण, भिटामिन ए कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई प्रत्येक वडामा २ वर्ष मुनिका बालबालिकाको पोषण लेखाजोखा गरि अति कुपोषित बालबालिका केन्द्रीत विशेष पोषण प्याकेज संचालन गरिनेछ ।
- १२९.किसोर किसोरीमैत्री स्वास्थ्य संस्थाको अबधारणाका साथै न्यूनतम सेवा मापदण्डमा मा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई ८०% भन्दा माथी पुग्ने गरी पूर्वाधार विकास गरिनेछ ।
- १३०.स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी रूपमा सबै जनताको स्वास्थ्यमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै आधारभूत स्वास्थ्यको पहुँचबाट टाढा रहेका वस्तीहरुमा सञ्चालीत सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १३१.**No More Home Delivery** कार्यक्रम प्रभावकारी ढङ्गले अगाडी बढाइ आगामि आ व मा गाउँपालिकालाई **No More Home Delivery** गाउँपालिका घोषणा गर्दै पुर्ण मातृ तथा बालमृत्यु मुक्त तथा पुर्ण उत्तर प्रसुति र पूर्ण गर्भजाँच पालिका घोषणाको लागि तयारी, कुपोषण मुक्त पालिका घोषणाकोलागि पोषण विशेष कार्यक्रम संचालन तथा पूर्ण खोप सुनिश्चित कार्यक्रम लाई सुनिश्चित गरिनेछ ।

- १३२.आधारभूत अस्पतालबाट डाक्टर सहितको ई.सी.जी., भिडियो एक्स रे, एक्स रे,प्रयोगशाला, ओ.पि.डी सेवा लाई निरन्तरता दिई ग्रामिण भिडियो एक्सरे सेवा विस्तार गरीनेछ साथै गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक बर्थिङ सेन्टरमा महिलाहरुको निशुल्क पाठेघरको क्यान्सर रोगको परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- १३३.स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्राविधिक जनशक्ति सहित संचालीत ल्यावहरुलाई निरन्तरता दिदै आधुनिक उपकरण सहित प्रभावकारी बनाइनेछ विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच बढाउन विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य शिवीर संचालन गरिनेछ साथै गाउँपालिकामा सल्यक्रिया सहितको आँखा सिविर संचालन गरिनेछ ।
- १३४.विद्यालय स्तरमा आँखा परिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १३५.निशुल्क औषधी वितरण कार्यक्रमको सुचीमा नभएका केहि शसुल्क औषधी निसुल्क वितरण गरिनेछ ।
- १३६.मातृ तथा बालस्वास्थ्यका लागी महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य संस्थालाई प्रदान गरिदै आएको सञ्चार खर्चलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १३७.भद्रपुर आधारभूत अस्पताल ,चमडा, देवल र राजुल स्वास्थ्य चौकीमा संचालित २४ घण्टे फार्मेसि सञ्चालनलाई निरन्तरता दिदै थप अनुगमन तथा प्रभावकारी गरिनेछ ।
- १३८.आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत तोकिएका सबै औषधीहरुको आपुर्ति दुरुस्त राख्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३९.नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र एक वटा थप गरि पुर्वकर्म तथा पञ्चकर्म सेवा र आँखा उपचार केन्द्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १४०.गरिव तथा बिपन्न जटिल गर्भवतिहरुलाई प्रेषण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- १४१.विद्यालय नर्स कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिदै विद्यालय किशोरी आईरन कार्यक्रम अन्तर्गत किशोरीहरुलाई आइरन खुवाउने कार्यक्रमलाई लाइ थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- १४२.एम्बुलेन्स सेवामा गरिव तथा अति विपन्न परिवारका विरामीलाई ५०% छुटको व्यवस्था गर्न मापदण्ड निर्माण गरिने छ ।
- १४३.प्लाष्टिकजन्य सामग्रीहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी हरित स्वास्थ्यसंस्था, विद्यालय, कार्यालय तथा बजारको अवधारणालाई कार्यन्वयनमा ल्याईनेछ ।
- १४४.आठ पटक गर्भजाँच लाई थप प्रभावकारी बनाउन गर्भजाँच प्रोत्साहन कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १४५.स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन “स्वास्थ्य संस्थामा स्थानीय सरकारको उपस्थिति तथा दुर्गम बस्तिका जनता संग सरकार ”कार्यक्रम मार्फत स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई खोप तथा गाउँघर क्लिनिक हरुलाई सुदृढिकरण गरिनेछ ।
- १४६.महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन योगदानमा आधारित महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ साथै आवश्यकता अनुसार थप गर्ने निति लिइनेछ ।
- १४७.संस्थागत विकास र सूचना प्रणालीलाई सुदृढिकरणका लागी प्रविधिमैत्री स्वास्थ्य संस्था स्थापित गर्नुका साथै डिजिटल हेल्थ कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिनुका साथै विस्तार गरिनेछ ।

१४८. नसर्ने रोगको महामारि बढिरहेको अवस्थामा वर्षको २ पटक ब्लड प्रेसर, सुगर र पिसावमा प्रोटीनको मात्राको निशुल्क जाँचको व्यवस्था मिलाइनुका साथै क्षयरोग मुक्त पालिका अभियान लाई आगामि वर्षमा व्यापक रूपले अगाडि बढाइनेछ ।
१४९. स्तन क्यान्सर सम्बन्धि स्वःपरिक्षण कार्यक्रम लाई आगामि आर्थिक वर्ष मा अभियानका साथ अगाडि बढाइने छ साथै पाठेघरको क्यान्सरको स्क्रिनिङ्ग सेवा लाई सम्पूर्ण वडाहरूमा बिस्तार गरिनेछ ।
१५०. गाउँपालिकाको सदरमुकाममा दन्त सेवालाई थप गरि सेवा विस्तार गरिने छ साथै भद्रपुर आधारभुत अस्पतालमा २४ घण्टे सेवा सुरु गर्नको लागि आधार तयार गरिने छ ।
१५१. देवल तथा चमडा स्वास्थ्य चौकिको भवन निर्माण तथा पूर्वाधार विकासका लागि संघ र प्रदेश सरकार संगको समन्वयमा कार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५२. सबै भन्दा बढि खानेपानीको समस्यामा रहेको वडा नं ५ र ६ को समस्या समाधान गर्न सोर्निया डागेश्वरी लिफ्ट बहुउपयोगी खानेपानी तथा सिचाइ आयोजनाको काम सम्पन्न गरिने छ साथै खानेपानी सुविधा नपुगेका ठाउँमा जनताको पहुँच विस्तारका साथै खानेपानीको गुणस्तरमा समेत ध्यान दिइनेछ ।
१५३. पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्न आधार बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ साथै पानी परिक्षणका लागी स्थापित पानी परिक्षण ल्यावलाई निरन्तरता दिनुका साथै सुदृढ गरिने छ ।
१५४. पानी मुहानहरु रिचार्ज गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै अजयमेरु गाउँपालिकाका पुराना खानेपानी योजनाहरु जनसहभागीतामा मर्मत गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५५. फोहोरलाई जैविक मलको रूपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१५६. नेपाल सरकारको आगामी तीन वर्ष भित्र सबै जनतालाई आधारभूत स्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने तथा दिगो विकास लक्ष्य नं ६ बमोजिम सन् २०३० भित्र कुल जनसंख्याको ५० प्रतिशतलाई सुधारिएको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने लक्ष्य पूरा गर्न खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रको योजना तर्जुमा, विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन, हालसम्म सो सुविधा पुग्न नसकेको क्षेत्रको पहिचान गरी समतामूलक तथा सहभागितात्मक पद्धति अवलम्बन गरी समन्वयात्मक एवम् पारदर्शी पद्धति अपनाई सेवा प्रदान गर्न गाउँपालिकामा स्थापित खानेपानी, सरसफाइ स्वच्छता (वास) व्यवस्थापन बोर्डको मातहत वास युनिटलाई निरन्तरता दिदै सो मार्फत नयाँ योजना निर्माण तथा विद्यमान योजनाहरुको मर्मत सम्भारको सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५७. गाउँपालिकाले तयार गरेको जलउपयोग गुरुयोजनालाई समीक्षा गर्दै विद्यमान सबै खाले खानेपानी, सिँचाई लगायतका जलस्रोतसँग सम्बन्धित योजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापकीय अवस्था अद्यावधिक गरी सबै समितिहरुलाई जलस्रोत नियमावली बमोजिम दर्ता एवम् अद्यावधिक र नवीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाई गाउँपालिकास्तरमा सो क्षेत्रको सूचना व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना गरिनेछ ।
१५८. नेपाल सरकारको पूर्ण सरसफाइ निर्देशिका २०७५ एवं गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाइ युक्त एवम् छाउगोठ मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने लक्ष्य बमोजिम गाउँपालिका भित्रका समुदायलाई पूर्ण सरसफाइ उन्मुख तथा विद्यालयहरुलाई तीन तारा पद्धतिमा विकास गर्न र पानी जन्य रोगहरुबाट बच्न वडा तथा समुदायस्तरमा पूर्ण सरसफाइ अभियान सञ्चालन गरिनेछ । विभिन्न पानीजन्य रोगहरुबाट उत्पन्न हुन

सक्ने महामारीहरूबाट सुरक्षित रहन स्रोत एवम् घरायसी स्तरमा पानीको गुणस्तर परिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१५९. खानेपानी सरसफाइ स्वच्छता, मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन, घरबारी व्यवस्थापन तथा व्यवसायिक जिविकोपार्जन प्रवर्द्धन कार्यको लागि स्थानीय स्तरमा प्राविधिक स्रोत व्यक्ति उत्पादन तथा परिचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै चाङ्गजुठान निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई विस्तार गरिनेछ ।

१६०. हरेक टोललाई सरसफाई युक्त टोल घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई एक घर एक धारा नीति ल्याइने छ

१६१. खानेपानीका योजनामा प्रयोग हुने पाइप तथा फिटिङहरूको गुणस्तर कायम राख्न ति समाग्रिहरू गाउँपालिकाले नै खरिद गरि वितरण गर्न आवश्यक नीति अपनाइने छ ।

१६२. संघ र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा भद्रपुर खानेपानी, देवल राजुल खानेपानी, देवल दिव्यपुर वृहत खानेपानी योजना संचालनका लागि समन्वय गरिने छ ।

१६३. दीर्घ जीवनका लागि खेलकुदको मान्यतालाई स्वीकार गर्दै खेलकुदका विविध कार्यक्रमहरू संचालन तथा खेलकुद कार्यक्रमहरूमा समन्वय गर्न गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद समितिलाई थप क्रियासिल बनाई खेलकुद विकासका लागि राष्ट्रिय स्तरको बहुउद्देशीय चम्बेताल खेल मैदाननिर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

१६४. गाउँपालिका स्तरीय, विद्यालय स्तरीय खेलकुद, वडा स्तरीय खेलकुद, राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता, उपराष्ट्रपति प्रतियोगिता, मैत्रीपूर्ण शिक्षक खेलकुद प्रतियोगिता, कर्मचारी जनप्रतिनिधि मैत्रीपूर्ण खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ साथै छिमेकी स्थानीय सरकारहरूसँग विभिन्न राष्ट्रिय दिवसहरूका अवसरमा मैत्रीपूर्ण खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६५. गाउँपालिकामा कार्यरत विभिन्न विधाका प्रशिक्षकहरूलाई निरन्तरता दिदै समय सापेक्ष क्षमता विकास गर्ने र गाउँपालिका भित्रका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेलाडिहरूको सम्मान गर्दै उनीहरूको अनुभवको भरपुर उपयोग गर्ने नीति लिईनेछ ।

१६६. मार्सल आर्टका खेलहरूलाई अनिवार्य रूपमा सबै वडामा रहेका माध्यमिक विद्यालयहरूमा लागु गरिने तथा आधारभुत तहमा क्रमिक रूपले अगाडी बढाउने नीति लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१६७. समावेशी, बालमैत्री, अपाङ्ग मैत्री, किशोर किशोरी मैत्री, जेष्ठ नागरिक मैत्री, महिला मैत्री नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्ने नीति लिई सार्वजनिक सेवा प्रवाह, विकास निर्माणमा सबै नागरिक तथा वर्गको सम्मानजनक उपस्थिती गराइनेछ ।

१६८. सन्तान नभएका दम्पतिहरू तथा सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध हुन नसकेका संरक्षक नभएका एकल महिला तथा पुरुषलाई सामाजिक संरक्षण गर्ने नीति लिई विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१६९. लैंगिक हिंसा र घरेलु हिंसाको अन्त्य गर्दै महिला अधिकार र बालबालिका तथा अपागन्ता भएका व्यक्तीको सन्दर्भमा जारी भएका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता र प्रतिवद्धताको आधारमा महिला र बालबालिकाको संरक्षण, बचाउ, विकास र सहभागीतामा जोड दिने नीति लिइनेछ ।

१७०. महिलाको आयआर्जनमा अभिवृद्धि गर्न उद्यमसिल तथा सिपमुलक कार्यक्रम संचालन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सम्मानपूर्ण जीवनको प्रत्याभुति गर्न भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिसंग स्थानिय सरकार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७१. बालश्रम मुक्त गाउँपालिका घोषणाका लागि सहयोगी निकायहरूसंग समन्वय गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै सक्षम महिला सम्मृद्ध अजयमेरु कार्यक्रम संचालन गर्न विषयगत शाखाका कार्यक्रमहरू विच तादाम्यता मिलाइनेछ ।
१७२. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण बजेट परिक्षण (GESI अडिट) गरि योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने नीति लिइनेछ । एकल महिलासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७३. अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणलाई सहज बनाउन घरदैलामै गई वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७४. बालश्रम, बालविवाह, छाउपडि प्रथा, जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मुलनका लागि कडा नीति अवलम्बन गर्दै अन्त्यका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१७५. “ज्येष्ठ नागरिकसंग जयराज कार्यक्रम” लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७६. गाउँपालिकाको कार्यालय लगायत सबै कार्यालयहरूमा स्तनपान कक्ष निर्माण गरिनेछ ।
१७७. गाउँपालिकाद्वारा संचालन गरिने योजनामा कम्तीमा एक वडामा एक उपभोक्ता समिति अनिवार्य रुपमा शत प्रतिशत महिला सहभागीताको सुनिश्चितता गरिनेछ र अन्य उपभोक्ता समितीहरूमा पदाधिकारी सहित ५० प्रतिशत महिलाको सहभागीता अनिवार्य गराईने नीतिलाई निरन्तरता छ ।
१७८. महिला तथा किशोरीहरूको आत्मसम्मानको रक्षा गर्दै सुरक्षित र स्वच्छ तरिकाले बाँच्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता र महिनावारी भएको समयमा अपनाइने विभिन्न हानीकारक अभ्यासहरूको निर्मूल गरी महिला र किशोरीहरूको आत्मसम्मानको रक्षा गर्न गाउँपालिका उपाध्यक्षहरूको सम्मेलनले पारित गरेको मर्यादित महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको धनगढी घोषणा पत्र कार्यान्वयनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७९. दलित तथा मुक्त हलियाहरूको उद्यमशिलता विकास, आयआर्जनमा बढोत्तरी र प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि राष्ट्रिय मुक्त हलिया समाज महासंघ नेपालसंग सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८०. ज्येष्ठ नागरिकहरूको सीप, ज्ञान एवं अनुभवलाई गाउँपालिकाको विकासको आधारका रुपमा लिदै प्रत्येक वडामा ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य चौतारी, मिलन तथा भेटघाट केन्द्रको निर्माणका लागि पहल गरिनेछ साथै ज्येष्ठ नागरिक सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई घरदैलोसम्म पुग्ने व्यवस्था लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८१. दलित समुदायको व्यवसाय, व्यापार तथा कृषिजन्य उत्पादनहरू सम्बन्धी करमा विशेष छुटको व्यवस्था गरिनेछ ।
१८२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका अनाथ बालबालिकाहरूको गाँस, बास र कपास सहित अन्य आधारभूत आवश्यकताहरूको प्रत्याभूती गराउन अनाथ बालबालिका विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१८३. राज्यले तोकिएमा बाहेक गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने अन्य सबै सेवाहरू (क) र (ख) वर्गका अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई निशुल्क रुपमा प्रदान गरिनेछ ।
१८४. दलित तथा जनजाती समुदायको चौतर्फी विकासको लागि तिनीहरूको परम्परागत पेशा, सीप, कला, दक्षतालाई सुदृढिकरण गर्दै आधुनिकीकरण गर्ने नीति लिइने छ । मुक्त हलिया, भूमिहीन, विपन्न वर्ग,

किसानलाई नेपाल सरकारले गरेको प्रमाणीकरण र वर्गिकरणको आधारमा व्यवस्थित गरि रोजगार तथा अन्य आयआर्जनका कार्यक्रममा आबद्ध गरिने छ । साथै स्थानिय तहले छुट मुक्त हलियाहरुको पहिचानका लागि स्थानिय तथ्याङ्क संकलन, प्रमाणिकरण र परिचय पत्र वितरण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

१८५. मुक्त हलिया तथा दलित बालबालिकाहरुको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न छात्रवृत्ति तथा शैक्षिक समाग्रीहरु सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
१८६. महिला सशक्तीकरणका लागि द्वारिका देवी ठकुरानी महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१८७. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यक सहयोगी सामग्री प्रदान गर्ने साथै आयमुलक सिप प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
१८८. लैंगिक हिंसा निवारण कोषलाई थप सुदृढ गरिनेछ ।
१८९. खोलिएका ट्र्याकहरुको ग्रेड सुधारी स्तरोन्नती, मोड सुधार र चौडा विस्तार गर्दै यस आर्थिक वर्षमा जिल्ला सदरमुकाम वाट गाउँपालिका केन्द्र जोडिने सडकको कालोपत्रेको कार्य अगाडि बढाइनेछ । साथै समग्र आर्थिक सामाजिक कृयाकलापहरु विस्तार गर्न गुणस्तरीय सडक निर्माणका लागि एक गाउँ एक सडक मार्फत सबै वडा सदरमुकाम र गाउँपालिका सदरमुकाम जोड्ने १२ महिना चल्ने सडक निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१९०. बेउरीगाड, कोषगाड, चौकीगाड, चिनढुङ्गागाड, बसानागाड, हुरागाड, दोगाड र सुर्नयागाडमा सडक पुल निर्माण प्रकृया अगाडी बढाउन पहल गरिनेछ ।
१९१. ट्र्याक खोलीएका कम्तीमा एक वडाका १ सडक लाई परिक्षणको रुपमा हरित सडक निर्माण गर्न सडकको दायाँबाँया वृक्षारोपण गरी ५ वर्ष भित्र संरक्षणसहित हरित सडक निर्माण गर्दै विस्तार भएका सडकमा अनिवार्य रुपमा सडक नालीको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
१९२. उपभोक्ता समितिद्वारा संचालन हुने लागत सहभागिता (श्रमदान) लाई व्यवहारिक र अनिवार्य बनाइनेछ ।
१९३. विगतमा सम्पन्न योजनाको वर्तमान अवस्था आकलन गरी उपभोक्ता समितिलाई योजनाको संरक्षण र संवर्धनमा जिम्मेवार बनाइनेछ । सम्पन्न योजनामा पटक पटक बजेट माग गर्ने प्रवृत्ति निरुत्साहित गरिनेछ ।
१९४. सडक संजाल विस्तार तथा व्यवस्थापनका लागि एक जिल्ला वाट अर्को जिल्लाको सिमा, एक स्थानिय तहवाट अर्को स्थानिय तहको सिमा र एक वडा वाट अर्को वडाको सिमा सम्म जोड्ने सडक स्तरोन्नतीमा प्राथकिकताका साथ “स्तरीय सडक यातायातमा जनताको पहुँच” भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गराइने छ ।
१९५. अन्तर पालिका सडक ठेक्काहरुको व्यवस्थापन छिमेकी पालिकासँग लागत साझेदारीका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१९६. संघ र प्रदेशसंगको पहलमा साना, मझौला ठूला सिंचाई आयोजनाहरुको विस्तार र सुदृढ गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- १९७.कृषि योग्य सिंचित जमिनमा सिचाईको प्रवन्धका लागि आवश्यक सिचाई योजनाहरू संचालन गरिनेछन ।
- १९८.गाउँपालिका भित्र सिंचित कृषी योग्य जमीनको अध्ययन गरी एक वडा एक सिंचाई नीति मार्फत सिंचित क्षेत्रमा कृषकलाई आकर्षण बढाई बाझो जग्गाको भरपुर उपयोग गरीनेछ ।
- १९९.खोला किनार नजीकका कृषी योग्य जमीनका लागि विद्युतीय उपकरण प्रयोग हुने गरि कम लागतमा स्थानीय जनताको साझेदारीमा मोटर तथा लिफ्ट सिचाईको व्यवस्था गरिनुका साथै परम्परागत सिंचाई कुलोको संरक्षणमा जोड दिई पानी घट्ट सहित सिंचाइ गरीने कृषी योग्य जमीनको छनौट गरि बहुउपयोगी सिंचाई प्रयोगको निती लिईनेछ ।
- २००.सबै वडाका सम्भावित स्थानहरूमा लिफ्ट सिंचाइ योजनाहरूको निर्माण कार्यको निरन्तरताका लागि प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिने छ । पिलायल, कुन्का लागायताका अन्य सम्भावित गाउँहरू पहिचान गरि लिफ्ट सिंचाइको सम्भाव्यता अध्ययनका लागि तयारी गरिने छ ।
- २०१.भौतिक निर्माणका कामहरूमा स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोगमा विशेष प्राथमिकता दिइने छ । संघीय सरकार संगको सहकार्यमा एकिकृत वस्ति निर्माण कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
- २०२.भवन निर्माण आचार संहिता —२०८१ अनुरूप गाउँपालिका स्तरीय आचार संहितालाई परिमार्जन गरिनेछ साथै गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने नयाँ भवनहरू घर नक्सा पास गरेर मात्र बनाउन जनसमुदायलाई उत्प्रेरीत गराइनेछ र सोका लागि पूर्वाधार शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुका साथै भु-कम्प प्रतिरोधात्मक भौतिक संरचना निर्माण गर्न निर्माण कार्यमा संलग्न कामदारहरूको सिपअभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- २०३.बालकल्याण मा.वि. पुइलेकको नमुना विद्यालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- २०४.कालामाटी शैलेनी ट्रस पुललाई कार्यसम्पन्न गरिने छ ।
- २०५.पालिका स्थित सबै प्रहरी चौकीमा थुनुवा घर निर्माण गर्न गृह मन्त्रालय/आन्तरिक मामिला तथा कानुन मन्त्रालय/जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला प्रहरी कार्यालयसँग समन्वय गरिने छ । भद्रपुर प्रहरीचौकीको आधुनिक भवन जग्गा व्यवस्थापन गरि सम्पन्न गरिनेछ ।
- २०६.गाउँपालिकामा विद्युतीकरण शत प्रतिशत पुर्याउनका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरि आवश्यक पहलकदमी लिइनेछ । नेपाल विद्युत प्राधीकरणसँग समन्वय गरी विद्युत समस्या रहित गाउँपालिका घोषणा गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- २०७.घरभित्रको धुँवामुक्त अभियानलाई प्रभावकारी वैकल्पिक उर्जा प्रर्वद्धनका कार्यक्रम संचालन गरीने छ साथै आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक स्थानमा सौर्य वस्ति जडान गर्न पहल गरिनेछ । संचार सुविधाबाट वंचित स्थानहरूमा टावर थप्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- २०८.नेपाल टेलिकमसँग समन्वय र सहकार्य गरि संचार सुविधाबाट वञ्चित भूभागमा पुन्याउने वातावरण बनाउनका लागि टावर विस्तार तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्दै ADSL तथा ल्याण्डलाइन टेलिफोन सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पहल लिइनेछ साथै वडा कार्यालय विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा इन्टरनेट सुविधा जडान कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- २०९.साइबर सुरक्षा सम्बन्धि अनुसन्धान, प्रतिकार्य तथा जनचेतना अभिवृद्धि कार्य प्रभावकारी बनाउन संस्थागत व्यवस्था गरिने छ साथै डिजिटल साक्षरता विस्तार गरि महिला अल्पसंख्यक एवम् पिछडिएको

- वर्ग क्षेत्र र समुदायको सूचना प्रविधिमा पहुँच विस्तार तथा पेपरलेस गाउँपालिकाको आधार तयार गर्न गाउँपालिकाको वेबसाइट, फेसबुक पेज, मोबाइल एप्लीकेशनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ साथै सोका लागि संघ, प्रदेश र अन्य पालिकासँग सहकार्य गरिनेछ ।
२१०. गाउँपालिका भित्रका परम्परागत रूपले व्यवस्थापन हुदै आएका सामुदायिक वनलाई विभिन्न काष्ठ जन्त्य, कृषि जन्त्य, गैरकाष्ठ (घाँस, अल्लो, अम्रिसो, बाबीयो, लोसा, बाँस, निगालो, सालका पात, मालु, तिमिला, चिउरोको पात) कच्चा पदार्थ उत्पादन गर्ने क्लस्टरको रूपमा विकास गरी वन क्षेत्र विस्तार र प्रयोग गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ । वनजंगलको संरक्षणका लागि एकिकृत रूपमा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ, LEOC को निरन्तरता दिइनेछ ।
२११. प्रकोप व्यवस्थापन कोषलाई थप सुदृढ बनाइनेछ ।
२१२. खोटो तथा वनजन्य वस्तु संकलनलाई व्यवस्थित गरि सो वाफत तिर्नुपर्ने रोयल्टि रकम संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
२१३. गाउँपालिका भित्रका बजारहरूमा फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्न डस्टविन वितरण तथा महिनामा एक दिन वडा तथा पालिका केन्द्रमा जनप्रतिनिधी सहित सरसफाई कार्यक्रम सञ्चालन गरि फोहोर मैला व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
२१४. "एक गृह, दुई वृक्ष" को नीति अनिवार्य गरिनेछ ।
२१५. गाउँपालिका भित्र पाईने जडिबुटिहरूको अभिलेखन तथा संरक्षण गरि सम्भाव्य जडीबुटीको व्यवशायिक उत्पादनका लागी सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
२१६. वन्यजन्तुबाट कृषिबालिमा हुने क्षतीलाई न्यूनीकरण गर्न कृषि विमा तथा अन्य उपाय अवलम्बन गरीनेछ ।
२१७. निजि प्रयोगका लागि पालिका भित्र प्रयोग गर्ने गरि निजि जमिनमा रहेका वनपैदावारको ओसारपसारलाई नियमन गरिनेछ ।
२१८. सामुदायिक वनले आफ्नो वार्षिक आम्दानीको १० प्रतिशत पालिकालाई बुझाउनु पर्ने कानुनि व्यवस्थालाई अनिवार्य कार्यान्वयन गर्ने निति लिइनेछ ।
२१९. प्रत्येक विद्यालयको हाताभित्र वार्षिक "एक शिक्षक एक विरुवा" र "एक कक्षा एक विरुवा" कार्यक्रम मार्फत वृक्षारोपण कार्यक्रम गरीनेछ ।
२२०. मनसुन तथा अन्य समयमा हुन सक्ने बाढी पहिरो तथा अन्य विपद्हरू रोकथाम गर्नको लागि सचेतना कार्यक्रम तथा तत्काल उद्धारको लागि प्रयोग हुने सामग्री र जनशक्तिको व्यवस्थापन तथा स्थानीय प्रहरी युनिट तथा सरोकारबालाहरूसँग प्रभावकारी समन्वय गरी विपद प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२२१. प्रत्येक जनप्रतिनिधिले सार्वजनिक स्थलमा कम्तीमा २ विरुवा रोपण कार्यक्रम तथा नया सन्तान जन्माउने दम्पतिले एक जोडि विरुवा लगाउने पर्ने निति ल्याइनेछ ।
२२२. पानि मुहान संरक्षणका लागि उपयुक्त स्थानहरूमा रिचार्ज पोखरी निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२२३. "हराभरा वन अजयमेरुको धन" अवधारणा विकास गरिनेछ ।
२२४. जडिबुटिको संरक्षण, बहुमुल्य वृक्षहरू बोधिचित्त, श्रीखण्ड, रुद्राक्ष लगायतका विरुवा रोपण प्रवर्द्धन, अध्ययन, अनुसन्धान, प्रविधिको विस्तार, हर्बल गार्डेन प्रोत्साहन नयाँ उद्योग स्थापना, व्यवसायीकरण एवं

- वजारिकरण गर्दै जडीवुटी र बहुमूल्य वृक्षहरूको माध्यमबाट आय आर्जनमा वृद्धि गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२२५. पूर्वाधार विकासका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दा विपद् जोखिम संवेदनशीलतालाई केन्द्रविन्दुमा राखी कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुग्ने गरी डिजाइन तथा ईष्टिमेट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२२६. जलवायु अनुकूलन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्दै गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विपद् व्यवस्थापनका लागि रेडक्रस तथा अन्य संघसंस्था, समूह, र युवाक्लवहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न गैरसरकारी संस्थाहरूसँग ल्याइनेछ ।
२२७. गाउँपालिकाका विभिन्न गाड, खहरे खोला क्षेत्रमा रहेका खेति योग्य जमिनका साथै वस्ती, धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्रहरूमा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण का लागि प्रदेश सरकार, संघिय सरकार र गैर सरकारी संस्थाहरू को सहकार्यमा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
२२८. बनजंगल डढेलो लगाउने व्यक्तिको बारेमा प्रमाण सहित यथार्थ सुचना दिने व्यक्तिलाई पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइ कानुन विपरीतका गतिविधिहरूलाई दण्डनीय बनाइनेछ डढेलो लाग्न सक्ने सल्ला लगायतका बनक्षेत्रमा डढेलो नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई समुदायसँगको साझेदारीमा प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२२९. पहिरो रोकथामका लागि तारजाली स्थानिय रुपमै उत्पादन गर्न सकिने गरि सिपमुलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२३०. गाउँपालिका भित्रका सिमसार क्षेत्रको पहिचान संरक्षण तथा सिमार क्षेत्रको नक्साङ्कन गरी जैबिक विविधता संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन तथा स्थानिय बस्ति तथा खेतीयोग्य जमिनमा विकराल रुपमा फैलिरहेको बनमारा (झाडी) नियन्त्रण गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
२३१. जनप्रतिनिधि तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षक, स्वास्थ्यकर्मी, उपभोक्ता समिती, टोल विकास संस्था तथा कृषक समुहको क्षमता अभिवृद्धिका थप कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
२३२. गाउँपालिका र सवै वार्डहरूमा डिजिटल तथा क्षतिपूर्ती सहितको नागरिक वडापत्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ साथै QR कोड सहितको गुनासो सुनुवाई संयन्त्रको बिकास गरिनेछ ।
२३३. सेवा प्रवाहमा हुने ढिलासुस्तीलाई न्यूनिकरण गर्न आर्थिक वर्ष २०८२।८३ को पहिलो हप्ता भित्र गाउँपालिका कार्यालय लगायत मातहतका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयहरूमा एकिकृत विद्युतीय हाजिरी प्रणाली जडान गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई विद्युतिय हाजिरिका आधारमा तलब भत्ता भुक्तानीहुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२३४. स्थानीय कर प्रणालिलाई कम्प्युटराइज्ड गर्नुका साथै करको दर भन्दा दायरालाई बढाउन जोड दिइनेछ । गाउँपालिका भित्र चल्ने अटो रिक्साहरूलाई करको दायरामा ल्याइ नियमन गरिनेछ ।
२३५. पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सुशासनको लागि सूचनाको हक, सार्वजनिक सुनुवाई, तेस्रो पक्ष मूल्यांकन, सार्वजनिक लेखापरिक्षण, प्रत्यक्ष भेटघाट, सूचना अधिकारी, गुनासो अधिकारी, गुनासो तथा सुझाव पेटिका, स्वतःप्रकासन जस्ता विधिहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२३६. “दैलोमा सरकार”को नारा अन्तर्गत महिनाको एकचोटी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सेवाहरू सँगै लगी फरक फरक ठाउँमा घुम्ती शिविर तथा राजश्व संकलनका लागि घुम्ति शिविर समेत आयोजना गरिनेछ ।

२३७. गाउँ कार्यपालिका कार्यालयलाई भ्रष्टाचार मुक्त र सदाचार युक्त बनाउन सुशासनका आधारभूत मान्यताहरूलाई आत्मसात गर्दै तदनुकुलको व्यवहार विकास गर्न गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा असल अभ्यासहरूको आदानका लागि अबलोकन भ्रमणको आयोजना गरिनेछ ।
२३८. गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह र आन्तरिक आय बढाउनमा सक्रिय रूपमा लाग्ने कर्मचारीलाई आवश्यक मापदण्ड तयार गरी उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गरिनेछ ।
२३९. अनावश्यक खर्च कटौती अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण कार्यक्रममा पिपलको पातका ब्याच, स्थानिय धाराको पानी, फूलको माला मात्र प्रयोग गर्ने नीति लिई खादा, प्लाटिक/सिसा बोतलको पानी तथा पेय पदार्थलाई निरुत्साहित बनाउने निति अनिवार्य गरिनेछ ।
२४०. खादा तथा अनावश्यक पहिरन लगाउने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
२४१. “हाम्रो प्रतिबद्धता नागरिकले पाउने मुस्कान सहितको सेवा” लाई ध्यान दिई गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा प्रवाह गर्दा अनिवार्य रूपमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरू सबैले मुस्कान सहितको सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने नीतिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
२४२. गाउँपालिकामा कार्यरत गैरसरकारी संस्थाहरूको नियमन तथा कार्यक्रमहरूको नियमित अनुगमन गरी कार्यक्षमताको आधारमा प्रोत्साहन तथा साझेदारी गर्ने नीति लिईने छ ।
२४३. गाउँपालिका र वडा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत करारका कर्मचारीको कामको आधारमा मुल्याङ्कन गरि सेवा निरन्तरता दिईने छ ।
२४४. आर्थिक क्रियाकलापहरूमा आएको सङ्कुचनसँगै स्थानीय तहको आन्तरिक आय, अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण, राजश्व बाँडफाँड तथा रोयल्टी रकममा आउनसक्ने कमीलाई ध्यान दिई तीन वर्षको मध्यमकालिन खर्च संरचनाका आधारमा मितव्ययी बजेट तर्जुमा गरिनेछ ।
२४५. सेवाप्रवाहको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम प्रशासनिक खर्चको लागि बजेट विनियोजन गरी प्रशासनिक संरचना र कार्यलाई मितव्ययी बनाउन अनुत्पादक खर्चहरू कटौती गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२४६. यस गाउँपालिकामा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्नको लागि (कर्मचारी कल्याण कोष) लाई सुदृढ बनाइनुका साथै करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई योगदानमा आधारित भई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध गरिनेछ ।
२४७. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र शान्ती सुरक्षाको स्थितिलाई गम्भीर रूपमा लिई नागरिक सुरक्षा र शान्ती कायम गर्न स्थानीय प्रशासनसँग समन्वय गर्ने निति लिइनेछ ।
२४८. यस अजयमेरु गाउँपालिकाबाट उपभोक्ता मार्फत संचालन भई निर्माण संचालन भई सम्पन्न भएका योजनाहरू सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
२४९. नागरिकको सूचनाको हकलाई सम्मान गर्न साथै छिटो सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्न अभिलेख व्यवस्थापनलाई विशेष जोड दिई सहभागितमूलक योजना तथा विकासको अबधारणा अवलम्बन गर्दै गाउँपालिकाको विकासमा विकासका साझेदारहरूलाई स्वागतयोग्य नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२५०. निर्धारित समयभित्र काम सम्पन्न नगर्ने उपभोक्ता समिति वा निर्माण कम्पनी वा अन्य संस्थालाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।

२५१. गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि सहायता जुटाउन संघीय र प्रदेश सरकार, दातृ निकाय, कुटनीतिक नियोग, समाजसेवी, साझेदार संस्था सबैसँग निरन्तर सहकार्य गरिनेछ साथै अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यलाई नियमित, व्यवहारिक, वास्तविक, नतिजामुखी र मापनयोग्य बनाइनेछ ।
२५२. गाउँपालिकाको कार्यालय र मातहतका निकायको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, गाउँपालिकाको दोस्रो आवधिक योजना, राजस्व सुधार योजना लगायत अन्य अवधी समाप्त भएका योजनाहरूलाई निर्माण तथा अद्यावधिक गरीनेछ ।
२५३. मौजुदा नीति नियम तथा सेवा प्रवाहको प्रक्रियाका सन्दर्भमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी बिच अन्तक्रियात्मक अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२५४. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमा गैरब्यवसायिक कौशलता अभिवृद्धि गर्नका लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
२५५. समान कामका लागि समान ज्यालाको मान्यता अनुरूप कार्यजिम्मेवारी र कार्यअनुभवका आधारमा करारका कर्मचारीको सेवा सुविधा कायम गरिनेछ ।
२५६. राजस्व संकलनमा वृद्धि गर्न राजस्व सुधार कार्ययोजना बनाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२५७. सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण फारमको नतिजाको आधारमा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा अर्धवार्षिक सार्वजनिक सुनुवाई र समिक्षा कार्यक्रम अनिवार्य गरिने छ ।
२५८. गाउँपालिकाको आयोजना बैङ्क , मध्यकालीन खर्च संरचनाका आधारमा मात्र बजेट निर्माण तथा योजना छनोट गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई बाध्यकारी बनाइनेछ ।
२५९. गाउँपालिकाभित्रको बाँझो रहेको निजी तथा सार्वजनिक जग्गाको सदुपयोग गर्ने निती अवलम्बन गर्दै भुमि वैङ्कको स्थापना, बढ्दो भूमी अतिक्रमण नियन्त्रण गर्ने निती तथा गुठी जग्गा व्यवस्थापनका लागी आवश्यक पहल गर्दै डिजिटल जग्गा नापजाँच गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ साथै दर्ता जग्गा लामो समयसम्म बाझो राख्ने जग्गा धनिलाइ जरिवाना तथा ठुलो क्षेत्रफलमा ब्यवसायिक कृषी गर्ने कृषकलाई करमा सहूलियत दिइने निती अवलम्बन गरिने छ ।
२६०. भूमि आयोगसँगको समन्वयमा भूमिहीन, दलित, र अव्यवस्थित बसोबासलाई जग्गा धनि पुर्जा वितरण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
२६१. गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका र कार्यक्रम/परियोजना संचालन गर्न चाहाने गैर सरकारी संस्थाहरूलाई गाउँ सभाबाट कार्यक्रम/परियोजना स्वीकृत गराएर एकिकृत रुपमामात्रै कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने बाध्यकारि नीति लिईनेछ ।
२६२. आ.व २०८१/०८२ सम्म कायम बेरुजुलाई रुजु गर्ने र आगामी आ.व मा पनि बेरुजु शुन्य नीति अवलम्बन गर्दै बेरुजु फर्स्यौट वर्षका रुपमा लिई लेखा समितिलाई सकृय बनाई बेरुजु फर्स्यौट लागी आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२६३. उत्कृष्ट कार्य गर्ने जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, विषयगत शाखा, वडा कार्यालय, शिक्षक, उपभोक्ता समिति, स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मि, विद्यार्थी र विद्यालय, किसान, खेलाडी लाई पुरस्कृत गरि प्रोत्साहन गर्ने निती अवलम्बन गरिने छ ।
२६४. योजनालाई अनुदानमा आधारित नभै अभियानमा आधारित बनाउदै सहभागीतामुलक विकासको मोडललाई अनुसरण गरि सबै वडामा रहेका टोल विकास संस्थाहरूलाई क्रियाशिल बनाइनेछ ।

- २६५.हालसम्म योजना तथा अनुदान प्राप्त लाभग्राहिको तथ्यांक एकिकृत गर्ने प्रणाली विकास गरि प्रभावकारी अनुगमन गरिने छ ।
- २६६.नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्थानीय न्यायीक समिती लाई प्रभावकारी बनाउन थप क्षमता विकास र संस्थागत विकास गर्न पहल गरिनेछ साथै स्थानीय न्यायीक समितीका न्यायीक क्रियाकलापलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउनका लागि छुट्टै न्यायीक कक्ष तथा कानुनी सल्लाहकारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- २६७.न्यायिक समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- २६८.सम्पूर्ण पालिका वासीलाई छिटो छरितो पहुँचयोग्य र प्रभावकारी न्याय सेवा प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- २६९.सामुदायीक मेलमीलाप कार्यकर्ता लाई आधारभुत र पूनरर्ताजकी तालीम संचालन गरी मेलमिलापको नीति अवलम्बन गरिनेछ मेलमिलाप केन्द्रहरु मार्फत मेलमिलापकर्ताहरुको सहजीकरणमा स्थानीय विवादहरुको न्यायोचित समाधान गरिनेछ ।
- २७०.मेलमिलाप केन्द्रलाई थप व्यवस्थापन गरि सुदृढ बनाइ प्रत्येक माध्यमिक र आधारभुत विद्यालयहरुमा कानुन सम्बन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- २७१.स्थानीय स्तरमा रहेका अन्तर व्यक्ति विवाद समाधानको लागि मेलमिलाप प्रक्रिया, बहुसरोकारबाला विवाद रुपान्तरणका लागि माकुरा विधि र सार्वजनिक चासोका सवालहरु समाधानका लागि संवाद विधिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- २७२.मेलमिलाप तथा बहु सरोकारबाला द्वन्द्व रुपान्तरणका क्षेत्रमा कार्यरत व्यक्ति, संघ संस्थाहरुलाई समेत सहभागिता गराईने नीति अवलम्बन गरी गाउँ तथा वडा स्तरीय मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
- २७३.मेलमिलाप तथा बहुसरोकारबाला द्वन्द्व रुपान्तरणका लागि दक्ष जनशक्तिको उत्पादन तथा परिचालनका साथै न्यायिक समितिको क्षमता विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- २७४.न्यायीक समितिका पदाधिकारी र वडा अन्तर्गतका मेलमिलापकर्ताहरुको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन अन्तरसमिति भ्रमण र क्षमता विकास कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- २७५.न्यायिक समिति लगायत अन्य कानुनहरु समयसापेक्ष संसोधन वा प्रतिस्थापन गरिनेछ ।
- २७६.गाउँकार्यपालिका र गाउँसभा अन्तरगतका समितिलाई जिम्मेवार बनाउदै थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

अन्त्यमा,

यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट आर्थिक क्रियाकलापमा बिस्तार हुने, नागरिकको नजिकबाट सेवा प्रवाह भई सुशासन कायम हुने, सामाजिक सुरक्षा तथा मानव विकासका सुचक हरू(शिक्षा,स्वास्थ्य,कृषि,भौतिक पुर्वाधार, सरसफाई खानेपानी) उल्लेखनीय प्रगती हुने, रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना हुने, राज्यले लिएका निति र दिगो विकासका लक्ष्य, विभिन्न रणनीतिक लक्ष्य तथा नेपाल सरकारको सोह्रौं पन्च वर्षिय योजना, सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारको को प्रथम पञ्च वर्षिय योजना र गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षीय योजनाको लक्ष्य प्राप्तिमा महत्वपूर्ण भुमिका निवार्ह गर्ने अपेक्षा गरेको छु ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दै नीति तथा कार्यक्रमको सफल र परिणाममुखि कार्यान्वयनमा सबैको खुला र रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद

अध्यक्ष

उमेश प्रसाद भट्ट (विकास)

अजयमेरु गाउँपालिका